

13.9.2023

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO

Keskustelupöytäkirja

14 – 2023

Kokousaika: 13.9.2023 klo 18.00 – 20.49

Kokouspaikka: Vanha Raatihuone, Aleksanterinkatu 20

Keskustelupöytäkirjaan on kirjattu vain ne kaupunginvaltuuston esityslistan
asiakohdat, joissa on käytetty puheenvuoro.

HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Diskussionsprotokoll

14 – 2023

Mötestid: 13.9.2023 kl 18.00 – 20.49

Mötesplats: Gamla Rådhuset, Alexandersgatan 20

I diskussionsprotokollet har antecknats bara de ärenden på stadsfullmäktiges föredragnings-
lista i vilka någon har yttrat sig.

13.9.2023

---

214 §.....	4
Esityslistan asia nro 6	4
HALLINTOSÄÄNNÖN MUUTTAMINEN, NUORTEN ALOITTEET	4
Valtuutettu Titta Hiltunen	4
Nuorisoneuvoston edustaja Aisha Mahmood	4
115 §.....	5
Esityslistan asia nro 7	5
KANSLIAPÄÄLLIKÖN VIRKAAN OTTAMINEN	5
Pormestari Juhana Vartiainen	5
Valtuutettu Minja Koskela	7
Valtuutettu Amanda Pasanen	7
Valtuutettu Maaret Castrén	8
Valtuutettu Sini Korpinen	8
Valtuutettu Eveliina Heinäluoma	9
Apulaispormestari Paavo Arhinmäki	10
Valtuutettu Mikael Jungner	11
Valtuutettu Tuomas Rantanen	12
Valtuutettu Mirita Saxberg	12
Apulaispormestari Paavo Arhinmäki (vastauspuheenvuoro)	12
Valtuutettu Timo Harakka	13
Valtuutettu Ville Jalovaara	13
116 §.....	14
Esityslistan asia nro 8	14
HELSINGIN KAUPUNGIN YMPÄRISTÖRAPORTTI 2022	14
Apulaispormestari Anni Sinnemäki	14
Valtuutettu Arja Karhuvaara	17
Ledamoten Nora Grotenfelt	19
Valtuutettu Laura Kolehmainen	19
Valtuutettu Seija Muurinen	21
Valtuutettu Arja Karhuvaara (vastauspuheenvuoro)	23
Valtuutettu Elina Kauppila	23
Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara	24
Valtuutettu Otso Kivekäs (vastauspuheenvuoro)	25
Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)	25
Valtuutettu Tuomas Rantanen (vastauspuheenvuoro)	26
Valtuutettu Otso Kivekäs (vastauspuheenvuoro)	26
Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)	26
Valtuutettu Eveliina Heinäluoma	27
Valtuutettu Sami Muttilainen	27

13.9.2023

Valtuutettu Seija Muurinen (vastauspuheenvuoro)	28
Apulaispormestari Paavo Arhinmäki	28
Valtuutettu Amanda Pasanen	29
Valtuutettu Jenni Pajunen	31
Valtuutettu Atte Harjanne	32
Valtuutettu Maria Ohisalo	33
Valtuutettu Elisa Gebhard	34
Apulaispormestari Anni Sinnemäki	35
Valtuutettu Mai Kivelä	36
Ledamoten Thomas Wallgren	37
Valtuutettu Mikko Paunio	37
Valtuutettu Fardoos Helal	38
Valtuutettu Johanna Nuorteva	39
Valtuutettu Laura Kolehmainen	40
Valtuutettu Arja Karhuvaara	42
Valtuutettu Seija Muurinen	42
Valtuutettu Atte Harjanne	42
Valtuutettu Korpinen Laura	43
Valtuutettu Atte Harjanne (vastauspuheenvuoro)	44
Valtuutettu Mari Holopainen	44
Valtuutettu Laura Korpinen (vastauspuheenvuoro)	44
Valtuutettu Mari Holopainen (vastauspuheenvuoro)	45
Valtuutettu Laura Kolehmainen	45
Valtuutettu Mai Kivelä	45
Apulaispormestari Anni Sinnemäki	45

13.9.2023

---

214 §

Esityslistan asia nro 6

HALLINTOSÄÄNNÖN MUUTTAMINEN, NUORTEN ALOITTEET

Valtuutettu Titta Hiltunen

Kiitos, puheenjohtaja.

Haluan vain todeta, että tähän on varsin hieno asia tämä hallintosäännön muuttaminen nuorten aloitteiden osalta. Ylipäätään se edistää nuorten osallisuutta ja legitimoii nuorten aloitteita ihan jo siten, että ne saavat samanlaisen poliittisen käsittelyn kuin meidän muiden aloitevastaukset. Onhan se nykyinen systeemi, missä apulaispormestari tai pormestari on kirjelmöinyt jotakin vastaukseksi, ollut ehkä vähän erikoinen. Tämä on valtavan hieno askel eteenpäin ja järkevöittää ja parantaa nuorten aloiteasioita.

Tähän liittyen on myös tosi hienoa, että saatiin vastikään tämäkin hoitettua, että nuorten puheoikeus valtuustossa laajeni. Silti totta kai riittää vielä tekemistä, että saadaan varmistettua nuorten ja monesta erilaisesta taustasta tulevien nuorten osallisuus tässä kaupungissa ja että saadaan se samalla viivalle kuin mitä muissa Suomen isoissa kaupungeissa on, mutta tämä on hyvä askel eteenpäin.

Kiitos.

Nuorisoneuvoston edustaja Aisha Mahmood

Puheenjohtaja, valtuutetut ja muut läsnäolijat.

Jälleen kerran valtuustossa on tärkeä aihe nuorista. Viime kerralla nuorten aloitteet pöydättiin, mutta tällä kertaa jatkamme samalla fiiliksellä. Olemme yhä samaa mieltä kuin viime kerralla, että uusi toimintamalli on paljon parempi kuin entinen. Olemme huomanneet nuorisoneuvostossa moneen eri otteeseen, että aloitteisiin vastaaminen ei ole ollut nopeaa, vaan siinä on kestänyt ja vastausten sisältö ei ole ollut aina toivotuin. Kuitenkin uusi malli avaa meille nuorille enemmän mahdollisuuksia ja kynnystä siihen, että uskaltaa kirjoittaa aloitteita ja ottaa

13.9.2023

---

niihin kantaa. Niin kuin viimeksi sanoimme, lautakunnalla on pormestaria korkeampi poliittinen valta. Lautakunnassa myös itse nuorisoneuvostolla on läsnäolo- ja puheoikeus, jolloin on helpompi nähdä prosessin käsittelyä ja ottaa kantaa siihen.

Kuitenkin haluan todeta, että nuorisoneuvosto haluaa mielusti, että uuden mallin mukaan aloitteisiin vastataan nopeammin eikä 3–4 kuukauden jälkeen. Lisäksi haluamme, että vastausten sisältö on muutakin kuin pelkkiä linkkejä. Me nuorisoneuvostossa aiomme panostaa myös aloitteiden markkinointiin, jotta monet nuoret uskaltavat kirjoittaa aloitteita, mutta ensisijaisesti toivomme teiltä kaikilta positiivista otetta, jolloin nuori näkee kynnyksen, että heitä kuunnellaan.

Nuorten aloitteista pääsemme vielä joulukuun valtuuston kokouksessa puhumaan sekä kirjoitamme siitä tällä hetkellä lausuntoa. Silloin saatte näköjään viimeisen kerran meiltä suoraan kantaa siihen lausunnolla sekä puheenvuorolla, koska menemme vanhan mallin mukaan. Tavaataan aloitteiden parissa viimeistään silloin.

Kiitos.

115 §

Esityslistan asia nro 7

KANSLIAPÄÄLLIKÖN VIRKAAN OTTAMINEN

Pormestari Juhana Vartiainen

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja, arvoiset valtuutetut.

Helsingin kaupungin kansliapäällikkö on kaupungin ylin virkahenkilö. Voidaan sanoa, että pääkaupunkimme koosta ja asemasta johtuen kansliapäällikkö on myös Suomen ylin kunnallinen virkahenkilötehtävä. Tehtävän sisältämän vastuun voi nähdä jopa merkittävämpänä kuin suurimpien kaupunkien kaupunginjohtajien vastuun. Niinpä valintaprosessin on täytynyt olla perusteellinen. Valintaan on syytä paneutua huolella ja harkiten.

13.9.2023

Rekrytointi aloitettiin jo maaliskuussa. Siinä käytettiin myös ulkopuolista headhunteria sopivien ehdokkaiden löytämiseen. Määräajassa virkaan jätti hakemuksen yhdeksän henkilöä. Kokonaismäärän olisi suonut olevan suurempikin siihen nähden, kuinka merkittävästä asemasta on kyse. Onneksemme hakijat olivat korkeatasoisia ja prosessissa voitiin edetä – ensin neljän välillä, sitten kolmen ja lopuksi kahden kandidaatin välillä. Ensimmäinen haastattelukierros toteutettiin toukokuun lopussa, ja nyt valtuuston on valittava kahden kärkihakijan välillä. Molemmat, sekä Sami Sarvilinna että Jukka-Pekka Ujula, ovat rehellisiä ja taitavia ammattilaisia, jotka täyttävät tehtävän edellyttämät vaatimukset.

Hakuilmoituksessa todettiin, että tehtävässä menestyäkseen hakijalla tulee olla vahva kokemus ja hyvät näytöt suuren organisaation strategiasta ja operatiivisesta johtamisesta. Henkilön tulee olla toimeenpanokykyinen ja tuloshakuinen. Julkisen toimintaympäristön tulee olla tuttu. Helsingin kaupunki on Suomen suurin työnantaja. Tästä syystä kansliapäällikön tulee pystyä ohjaamaan ja kantamaan vastuuta lähes 40 000 työntekijästä. Valittavan henkilön tulee hahmottaa kansliapäällikön työn monitahoinen toimintakenttä, ja julkisen esiintymisen tulee olla luontevaa. Hänen tulee olla taitava sisäisten ja ulkoisten yhteistyöverkostojen rakentaja. Hänellä on oltava kokemusta vaativasta sidosryhmäyhteistyöstä ja hänen on nähtävä tiivis työskentely poliittisen johdon kanssa ei ainoastaan välttämättömänä vaan innostavana.

Jukka-Pekka Ujulalla on vahva kokemus suuren organisaation strategiasta ja operatiivisesta johtamisesta. Viimeiset 14 vuotta virkaurastaan Ujula on toiminut Porvoon kaupunginjohtajana. Häntä pidetään tavoitteellisena, analyyttisenä ja määrätietoisena johtajana, joka on asiakaskeinen ja rakentava. Hänellä on erinomaiset yhteistyötaidot ja hän tulee toimeen niin henkilöstön, sidosryhmien kuin kaikkien eri poliittistenkin toimijoiden kanssa. Ujula on yritteliäs ja vie asioita päättäväisesti eteenpäin. Ihmisten johtajana hän on taitava, tavoitteisiin nojaava, asiakaskeinen, rakentava ja joustava. Hänen kanssaan on helppo tehdä yhteistyötä, ja rekrytointiprosessin perusteella hän myös täyttää johtamisen selkeyden ja linjakkuuden vaatimuksen.

Hyvät valtuutetut.

Tulevan kansliapäällikön kauden sisäiset ja ulkoiset haasteet ja ratkaisutavat kysymykset eivät ole vähäisiä. Mielestäni Ujulan määrätietoinen ja toimeenpaneva johtamisote tarjoaa parhaat edellytykset hoitaa kansliapäällikön virkaan kuuluvia tehtäviä. Kansliapäälliköltä haettiin prosessi- ja normituntemuksen lisäksi kykyä viedä läpi muutoksia, ihmisten

13.9.2023

---

johtamista, toimitusjohtajamaista toimeenpanokykyä ja tuloskeskeisyyttä. Uskon, että Ujula toisi virkaan juuri tätä ulottuvuutta. Ujulan muutoksia pelkäämätön dynaaminen ote on varmasti hyödyksi, kun kestäviä ratkaisuja etsitään yhdessä virkakunnan ja poliitikkojen kanssa.

Näillä perusteilla kaupunginhallitus on päättänyt esittää valtuustolle, että kansliapäällikön virkaan seitsemän vuoden määräajaksi otetaan kauppatieteiden maisteri, valtiotieteiden maisteri Jukka-Pekka Ujula.

Haluan vielä lopuksi sanoa, että kun käymme tässä poliittisessa salissa nimityksestä ja hakijoista, henkilökohtaistakin ominaisuuksista, avointa keskustelua, toivon ja uskonkin, että sitä käydään tahdikkaalla tavalla.

Kiitos.

Valtuutettu Minja Koskela

Kiitos, puheenjohtaja.

Todettakoon ensin, että kaupunginhallituksen päätös oli tosiaan enemmistöpäätös, ei koko kaupunginhallituksen allekirjoittama päätös. Perustuen viranhakuprosessin aikana toteutettuihin haastatteluihin sekä substanssiosaamiseen liittyen Helsingin kaupungin tuntemukseen esimerkiksi ilmastokysymyksissä sekä kaupungin vahvuuksien ja haasteiden analysoinnissa esitän nyt pohjaesityksestä poiketen, että kaupunginvaltuusto nimeää kansliapäällikön virkaan seitsemän vuoden määräajaksi Sami Sarvilinnan. Asiasta on tehty vastaesitys, joka löytyy kokousjärjestelmästä.

Kiitos.

Valtuutettu Amanda Pasanen

Kiitos, puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Kannatan valtuutettu Koskelan esitystä ja allekirjoitan hänen näkemyksensä. Me ollaan tänään todella merkittävän valinnan edessä, ja Helsingin kansliapäällikön tehtävähän on todella vaikutusvaltainen ja merkittävä paikka kaupungin ylimpänä virkahenkilönä. Helsingin kansliapäällikön on kyettävä johtamaan kaupungin ylintä virtajohtoa. On ymmärrettävä Helsinkiä kohtaavia haasteita ja muutospaineita ja myös

13.9.2023

---

pystyttävä toimimaan puolueettomasti poliittisen johdon kanssa hyvässä yhteistyössä.

Valinta on tänään kahden hyvän ja kokeneen ehdokkaan välillä. Päädyimme kuitenkin vihreässä ryhmässä painottamaan kokemusta, näkemystä ja osaamista Helsingin kaupungin organisaatiosta ja ymmärrystä Helsinkiä kohtaavista muutospaineista ja globaaleista kehityskuluista. Näistä syistä olemme päätyneet kannattamaan Sami Sarvilinnan uudelleenvalintaa Helsingin kansliapäälliköksi. Hakuasiakirjojen, haastattelujen ja kokonaisarvion perusteella katsoimme, että hän oli kahdesta kärkihakijasta pätevin tehtävään.

Kun huomioidaan kansliapäällikön tulevan kauden sisäiset ja ulkoiset haasteet, katsoimme, että Sarvilinnan kokemus ja laaja organisaation sekä hallinnon tuntemus toisi parhaat edellytykset hoitaa kansliapäällikön tehtäviä. Sarvilinna osoitti hakuprosessin aikana erinomaista Helsingin kaupungin organisaation ja konsernin tuntemusta sekä kykyä johtaa strategisesti monimutkaista ja laajaa kaupungin hallintoa.

Kiitos.

Valtuutettu Maaret Castrén

Kiitos, puheenjohtaja.

On äärimmäisen tärkeätä, että kun soterahoitus on niin tiukka kuin se on, niin erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon välillä on hyvä yhteistyö. Ujula on Porvoon aikoinaan osoittanut erinomaista kykyä vaikeissakin tilanteissa saada tämä yhteistyö sujumaan, ja mun mielestä se olisi... Helsingin edun mukaista, että tämäkin yhteistyö olisi mitä parhaimmissa käsissä.

Kiitos.

Valtuutettu Sini Korpinen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Tässä salissa on viimeisen vuoden aikana puhuttu useita kertoja Sarastiasta ja siitä, minkälaista vahinkoa tälle kaupungille ja sen työntekijöille koko projektista on seurannut. Sarastia-järjestelmään siirtyminen on esimerkki valtavasta hankkeesta, jollaisia Suomen pääkaupungissa,

13.9.2023

Suomen suurimmalla työnantajalla pääsee tekemään. Hanke alkoi jo edellisellä kaudella, ja sen kokonaisuudesta on vastannut meillä kansliapäällikkö, joka on kertonut tämän täällä valtuustosalissa meille itsekin. Kansliapäällikön kauteen on mahtunut toki muutakin, mutta se, miten Sarastia-kriisiä hoidettiin operatiivisella tasolla, kun tilanne alkoi mennä pieleen, kertoo mielestäni johtajuudesta ja johtamisen tasosta paljon. Kansliapäällikkö katosi kartalta. Tilanne alkoi oikeenemaan vasta siinä vaiheessa, kun pormestari vaihtoi projektin johdon kansliapäällikön ohi. Vastuuta on sittemmin laitettu operatiivisen johdon toimesta kantamaan HR-johtaja, joka siirrettiin sivuun toisiin tehtäviin kaikessa hiljaisuudessa.

Helsingissä henkilöstöpula on totisinta totta esimerkiksi kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla. Päiväkotiryhmiä perustetaan vailla vakituisia työntekijöitä, ja se, miten ja millaisella vauhdilla palkanmaksukriisiä hoidettiin, ei tehnyt tälle tilanteelle hyvää. Tätä on todettu tässäkin salissa ihan kaikilla poliittisilla laidoilla. Olemme työnantajana tilanteessa, jossa meidän pitää pystyä rakentamaan luottamusta. Luottamuksen rakentamisesta Ujulalla on kokemusta. Porvoossa hän kerää kiitosta kaikilta poliittisilta laidoilta. Tarvitsemme nyt tällaista ihmisten johtajaa, jolla on muutakin kuin organisaatorakenteen ymmärrystä ja joka on eittämättä tässä kaupungissa aika valtavan haasteen äärellä. Vanhoilla eväillä en usko, että niitä selätetään, ja ihmettelen, että vasemmistoliitolle ja vihreille ne tuntuvat riittävän.

Valtuutettu Eveliina Heinäluoma

Arvoisa puheenjohtaja.

Täytyy sanoa, että tässä kansliapäällikön viranhaussa molemmat loppuvaiheen hakijat ovat vahvoja hakijoita, ja se on tietenkin kaupungin onni, että meillä on ollut valinnanvaraa, jossa olemme voineet hakea erilaisia painotuksia. Molemmat saivat siis hakuvaiheen arvioinnissa hyvät arvosanat ja hyvät arvioinnit johtamistaidoistaan ja kyvystä hahmottaa isoja kokonaisuuksia.

Täytyy sekin sanoa, että johtamisjärjestelmämme, pormestarimalli, ei ole ihan helpoimmasta päästä. Olemme aikaisemminkin todenneet, että tässä on haasteita, ja myös kansliapäällikölle kasaantuu todella mittava vastuu, jota sitäkin olisi varmasti syytä tarkastaa ja tarkastella siitä näkökulmasta, että henkilö, joka tähän tehtävään valitaan, niin hänellä on edellytykset onnistua tässä haastavassa tehtävässä Suomen suurimmassa kaupungissa.

13.9.2023

SDP:n valtuustoryhmän puolesta totean, että meidän näkökulmissa ja painotuksissa on kyllä painottunut tämä kuluneen vuoden ja yli vuoden aikainen palkkakriisi, joka on tuottanut kaupungille merkittävää mainehaittaa ja tietenkin ollut kaupungin työntekijöille todella suuri inhimillinen koettelemus. Edelleenkin tänä päivänä näitä palkkakriisin ongelmia korjataan ja työntekijät joutuvat tästä kärsimään. Tämän takia olemme päätyneet kannattamaan Ujulan valintaa kansliapäälliköksi, ja toivomme, että tämä tarjoaa meille uuden alun, jolla voimme myös viestiä kaupungin työntekijöille ja laajemmalle helsinkiläisten joukolle, että haemme uutta alkua, jossa palautamme luottamusta kaupunkiin työnantajana ja palveluiden tuottajana.

Apulaispormestari Paavo Arhinmäki

Arvoisa toveri puheenjohtaja.

Kaksi vahvaa hakijaa kansliapäälliköksi. Olemme haastatelleet vasemmistoliiton ryhmänä molempia hakijoita – myös apulaispormestarin roolissa, jossa en nyt puhu. Kun on vertailtu sekä haastatteluja että myös tehtyjä soveltuvuuteen liittyviä selvityksiä, niin kaikissa näissä meillä on Sami Sarvilinna noussut edelle. Hän pystyi hyvin kuvaamaan, minkälaisia monimutkaisia haasteita Helsingin kaupungilla on tulevan seitsemän vuoden aikana ja minkälaisia ratkaisuja niihin tarvitaan. Erityisesti, totta kai kun on ollut pitkään Helsingin kaupungilla töissä, tuntee kaupungin paremmin kuin ehdokas, joka tulee ulkopuolelta, ja myös tästä näkökulmasta arvioitiin, minkälaisia yleisiä näkökulmia tähän asiaan on.

Näissä asioissa selvästi tuli esille se, että erityisesti kysymyksissä ilmastoasioista, joka yksi suurimpia haasteistamme, on selvästi kykyeroja. Mutta myös niissä asioissa, joissa Sami Sarvilinna kansliapäällikönä ei ole onnistunut niin hyvin, niin se on ollut myös oppimisprosessi. Sami Sarvilinna hyvin selkeästi kuvasi, mikä Sarastia-kriisissä meni pieleen, mitä siitä on opittu ja miten siitä pitää mennä eteenpäin. Kysymys on siitä, haluammeko antaa arvoa myös sille, että myönnetään, todetaan virheet, opitaan niistä ja viedään eteenpäin.

En ajatellut emmekä ajatelleet, että tästä käytäisiin erityisen poliittinen keskustelu, mutta kun valtuutettu Korpinen täällä lähti haastamaan tässä asiassa, jossa kahta erityyppistä, erilaisella kokemuksella olevaa hakijaa ja erityisesti kyseenalaisti sen, että vasemmistoliitto ja vihreät huolellisen harkinnan jälkeen on tullut tähän tulokseen. Täytyy vastata kokoomuksen Korpisen väitteeseen siitä, että ikään kuin Sami

13.9.2023

Sarvilinna olisi yksin vastuussa Sarastia-kriisistä ja että tällä, että olemme tulleet syvällisen harkinnan jälkeen siihen tulokseen, että hän olisi oikea valinta tähän merkittävään tehtävään, jotenkin toteaisimme, että hyväksymme Sarastia-kriisin aikana tapahtuneet virheet. Sehän on erittäin syvä mustelma hänen ihollaan, mutta täytyy sanoa, että väite siitä, että oli vain Sarvilinnasta kiinni, ei pidä paikkaansa.

Tässä on nyt kyllä minusta kokoomuksella käsienpesuyritys. Toinen vastuullinen henkilö oli pormestari Juhana Vartiainen. Ei Juhana Vartiainen myöskään reagoinut tähän tarpeeksi nopeasti. En olisi halunnut tulla tätä sanomaan, mutta kun tällä lailla tänne hyökätään. Meni useita kuukausia, ennen kuin pormestari ymmärsi, miten vakavasta kriisistä on kysymys. Mitä merkitsee se, että pienipalkkaiset helsinkiläiset työntekijät jäävät kokonaan ilman palkkaa tai suurelta osalta ilman palkkaa. Jo pienikin, se, että puuttuu joitain lisiä, voi olla ratkaiseva ongelma. Tähän meni useita kuukausia puuttua! Minusta se, että täällä sanotaan, että ainoastaan on kysymys ollut Sami Sarvilinnasta ja haastetaan meidät, niin sanon suoraan, että kyllä tässä pitää myös pormestari Juhana Vartiainen katsoa peiliin: miksi kesti 3–4 kuukautta ennen kuin tässä toimittiin? Jos tämä on se peruste, millä tätä valintaa tehdään, niin minusta se ei ole tasapuolinen.

Valtuutettu Mikael Jungner

Arvoisa puheenjohtaja.

Täällä selkeästi tunnelma tiivistyy. Maltillisemmin ehkä lähestyn asiaa. Ehdokkaat ovat hyviä, hyvä niin. Liikkeen parissa kun käytiin läpi tätä, niin tosiaan nämä kiistämättömät ongelmat on laajempia, pikemminkin työkuultuuriin liittyviä. En lähtisi kansliapäällikköä nykyistä siitä syyllistämään, enkä myöskään kehottaisi pormestaria katsomaan peiliin. Toki jos hän haluaa, ole hyvä, mutta mitään erityistä tarvetta ei ole.

Työkuultuuri perustuu siis yhteistyöhön, vuorovaikutukseen, ja kyllä täältä ympäröivästä maailmasta löytyy hyvinkin paljon onnistuneita esimerkkejä siitä, mihin johtaminen on menossa, ja siinä tämä kansliapäällikkövalinta on totta kai tärkeä suunnannäyttävä. Niinpä liike on päätyntä kannattamaan Ujulaa.

Kiitos.

13.9.2023

Valtuutettu Tuomas Rantanen

Puheenjohtaja, valtuustoverit.

Oon Arhinmäen kanssa samaa mieltä siitä, että minusta on kohtuutonta, että nykyinen kansliapäällikkö asetetaan yksin vastuuseen tästä prosessista, jossa ollaan tehty kaikki puolueet virheitä matkan kuluessa. Siinä on paljon sellaisia tekijöitä, joita meidän kannattaisi katsoa peiliin. Prosessin hoitamiseen puuttumisessa on muitakin henkilöitä, ja juuri niin kuin Arhinmäki sanoi, tämän kyseisen päätöksen, mitä nyt ollaan tekemässä, kulminoiminen pelkästään tähän kysymykseen on mielestäni kohtuutonta.

Valtuutettu Mirita Saxberg

Arvoisa puheenjohtaja.

Vastuuta on varmasti Sarastia-kriisissä monella taholla. Mielestäni kysymys on siinä, kuka sitä vastuuta on kätevimmin ja nohevimminkin kantanut. Haluaisin valtuutettu apulaispormestari Arhinmäen puheenvuoroon kommentoida, että nykyisen pormestarin aikana ei ole päätöksenteoelimityksissä tehty ainuttakaan päätöstä Sarastian käyttöönottoon. Kaikki ne ovat periytyneet viime kaudelta. Ei voi kieltää sitä, etteikö kaupungin reagointi tähän kriisiin olisi ollut hidasta. Oli muun muassa kesälomien aika. Tilanne alkoi oikeenomaan, kun vastuuta kannettiin ja kutsuttiin virkajohtoa lomilta tilanteen kärjistyessä, ja tämän kutsun esitti pormestari. Kiitos pormestarille vastuunkannosta.

Nyt kuitenkin tästä kriisistä kärsii suunnaton määrä helsinkiläisiä työntekijöitä, ja mielestäni tätä vastuunkantopolitiikkaa henkilöstön suhteen on jatkettava ja sitä täytyy terävöittää. Ujula tuo kaupungin johtamiseen toimeenpanokykyistä johtamista ja nimenomaan vastuuta henkilöstön suhteen. Valtuutettu Castrén viittasi siihen, että Ujula on vinyt Porvoon osalta soteuudistuksen taidokkaasti maaliin. Kyllä tämä vaatii samanlaisesta toimitusjohtajamaista otetta, henkilöstön mukaan ottamista. Kuitenkin hankalassa poliittisessa ympäristössä on yhteensovitettu erilaisia näkemyksiä. Kannatan Ujulan valintaa.

Apulaispormestari Paavo Arhinmäki (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa toveri puheenjohtaja.

13.9.2023

Todella on niin, että päätökset Sarastiasta tehtiin edellisessä kaupunginhallituksessa, mutta se, mitä tehtiin sen jälkeen, kun pääsiäisenä 2022 Sarastia otettiin käyttöön ja tuli nämä ongelmat. Tässä valtuutettu Saxberg itse asiassa kertoi, kuinka pitkä oli se reagointivaihe sillä henkilöllä, joka poliittisesti vastaa asiasta eli pormestarilla. Hän kesällä reagoi pääsiäisenä alkaneeseen kriisiin.

Valtuutettu Timo Harakka

Kiitos, puheenjohtaja. Arvoisa puheenjohtaja.

Olen sinänsä samaa mieltä valtuutettu Arhinmäen kanssa siitä, että pormestari Vartiainen vastuu tässä palkkakriisissä on suuri. Mutta johtavana virkamiehenä nykyinen kansliapäällikkö ei voi väistää keskeistä vastuutaan.

Kiinnittäisin huomiota siihen, mitä pormestari Vartiainen sanoi. Muistaakseni hän sanoi, että Helsingin kansliapäällikön merkitys on suurempi tai yhtä suuri kuin suurten kaupunkien kaupunginjohtajien. Tämä ei ole paras mahdollinen pääkaupunkiseudun yhteistyön viesti. Espoossa ja Vantaalla on kaupunginjohtajat, joista jälkimmäiseen on juuri valittu uusi ja johtajuudesta kiitetty henkilö. Tällainen vertailu on täysin turhaa, eikä kannata naapurikaupunkien osaavia johtajia yhtään vähätellä.

Kiitos.

Valtuutettu Ville Jalovaara

Arvoisa puheenjohtaja.

Kun puhutaan henkilövalinnoista, on tietysti tärkeätä pitää keskustelu maltillisena ja asiallisena, niin kuin se tässäkin pääasiassa on ollut. Toivoisin, että kansliapäällikkövaihdoksen yhteydessä tai siinä jatkaako sama tai tuleeko uusi, pohdittaisiin johtamisrakennetta vähän enemmän. Me tiedetään, että pormestarmallissa on monia valuvikoja, jotka olisi ehkä nyt viimeistään aika korjata. Voidaan ottaa Turusta ja Tampereelta esimerkiksi mallia siinä, miten he on omaa pormestarmalliaan korjannut, niin että se toimisi vähän paremmin. Pelkästään henkilöä vaihtamalla tai nykyisen käytäntöihin huomiota kiinnittämällä tilanne ei korjaannu, vaan meidän pitää ihan miettiä, mitä laajemmin pitäisi tälle tehdä.

13.9.2023

Kiitos.

Puheenjohtaja keskeytti kokouksen klo 18.47– 19.00 väliseksi ajaksi.

116 §

Esityslistan asia nro 8

HELSINGIN KAUPUNGIN YMPÄRISTÖRAPORTTI 2022

Apulaispormestari Anni Sinnemäki

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Kiinnostavan henkilövalinnan jälkeen siirrymme kiinnostavan ympäristöraportin pariin. Tässä lyhyesti, kuten täällä valtuutetut tietävät, ympäristöraporttimme on monipuolinen ja tyypillisesti kiinnostava ja käsittelee asioita aina ilmastotavoitteista meluntorjuntaan ja kiertotaloudesta luonnonsuojeluun. Raportti on vaatinut ison työn, ja kiitos kaikille, jotka ovat sitä olleet tekemässä. Toki myös erityiset kiitokset kaikille, jotka ovat ympäristötyötä olleet tekemässä.

Ilmastonmuutoksen hillinnän, päästöjen vähentämisen kannalta viime vuosi oli synkkä. Hyvin poikkeuksellisesti Helsingin päästöt kasvoivat viime vuonna, ja käytännössä tämä johtui kokonaan kaukolämmön päästöistä. Syyt olivat monella tapaa ulkoiset. Venäjän aloittaman sodan tähden Helenin kaukolämmön tuotannossa käytettiin maakaasun sijasta hiiltä ja polttoöljyä, ja tämä tuotti sen, että päästömme kasvoivat 11 % edelliseen vuoteen verrattuna. Ehkä tässä yhteydessä on hyvä todeta, että kuluvan vuoden aikana Hanasaaren hiilivoimala on suljettu ja Helenin piiristä arvioidaan, että tämän vuoden osalta kaukolämmön päästöt tulevat laskemaan selvästi suhteessa tähän vuoteen. Eivät vain sen verran kuin päästöt kasvoivat viime vuonna, vaan selvästi alle sen tason, jossa ne ovat koskaan aikaisemmin olleet. Eli todennäköisesti seuraavassa ympäristöraportissa saamme tämän asian osalta paljon myönteisempiä uutisia.

13.9.2023

Päästötavoitteiden osalta hiilineutraalin Helsingin saavuttamiseksi meillä on muillakin sektoreilla kuin kaukolämmössä vielä paljon työtä. Ehkä erityisesti tällä hetkellä työn alla ovat liikenteen päästöt, joissa tulemme tarvitsemaan vielä koko joukon uusia päätöksiä, jotta pystymme varmistamaan sen, että pääsemme niihin 2030 tavoitteisiin.

Ilmastonmuutokseen sopeutumisen osalta työtä myös on käynnissä. Tällä hetkellä sopeutumisen osalta on priorisoitu rankkasateet, hulevedet ja kuumuus ja kuumuudessa erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon kiinteistöt, joissa työt on aloitettu Kustaankartanon vanhustenhuollon kokonaisuudesta.

Luonnonsuojelun osalta luonnonsuojelualueiden pinta-ala kasvoi viime vuonna 4 %:iin kaupungin kokonaispinta-alasta. Ely-keskus perusti neljä uutta luonnonsuojelualuetta hakemuksistamme. Ympäristö- ja lupajaostoon tuotiin valtuuston strategian tavoitteiden mukaisesti päätettäväksi viisi uutta luonnonsuojelualuetta. Päätöksenteko yhden osalta siirtyi tälle vuodelle, mutta tänä vuonna suunnitelmassa on myös tuoda päätökseen viisi uutta luonnonsuojelualuetta, eli pysymme strategian asettamassa tavoitteessa.

Kiinnostavaa on toki tietenkin myös se, että tällä hetkellä käynnissä on uuden luonnonsuojeluohjelman valmistelu, ja siitä pääsemme ensimmäisiä luonnoksia näkemään varmasti tämän syksyn aikana, vaikka päätöksenteon osalta se on sitten ensi vuoden asia.

Käynnissä on metsäluonnon osalta metsien hoidon periaatteiden uudistaminen, jossa, kuten varmasti muistatte, valtuustostrategiakin asettaa tavoitteeksi luontaisen uudistumisen, luonnon monimuotoisuuden ja metsien vanhenemisen.

Tarkastusvirasto ja tarkastuslautakunta selvittivät kaavoituksen luontoarvojen huomioimista, ja olen hyvin iloinen siitä, että Helsinki sai aika hyvät maininnat siitä, kuinka huolellisesti kaavoitus huomioi arvokkaat luontoalueet.

Vesiensuojelun osalta tulokset ovat kohtuullisia, mutta tämäkin on asia, jossa ilmaston lämpeneminen haastaa meidän tekemisemme. Itämeren suojeleminen on vaikeampaa näissä olosuhteissa, joissa ilmasto lämpenee ja meri lämpenee, ja se tarkoittaa sitä, että mereen kuormittavia päästöjä täytyy onnistua vähentämään enemmän kuin aikaisemmin on ollut tavoitetaso.

13.9.2023

Kaupungin oman energiakulutuksen osalta viime vuotta tietenkin leimasi se, että teimme runsaasti säästötoimenpiteitä, varauduimme energiakriisin riskeihin käynnissä olevan sodan johdosta. Itse asiassa onnistuimme säästämään energiaa kohtuullisen paljon melko lyhyessä ajassa. Kuten aikaisemmin todettiin, päästöthän eivät silti vähentyneet, mutta sanotaan, että ne olisivat kasvaneet vielä enemmän, jos emme olisi onnistuneet laskemaan nimenomaan lämmityksen päästöjä kohtuullisen reippaasti.

Rakentamisen osalta paljon meneillään. Päästövähennysten kannalta Helsinki on yksi niistä kaupungeista, joka on ottanut selkeitä tavoitteita päästövähennyksiin infrarakentamisessa. Tämän vuoden aikana olemme ottaneet käyttöön myös koko asuntorakentamista koskevan elinkaarisen hiilijalanjäljen viime vuoden osalta. Olemme vielä vaatineet sitä korkeampaa energiatehokkuusluokkaa, jota kansallinen normi edellyttää. Infrarakentamisen osalta tälläkin hetkellä on paljon uusia toimenpiteitä meneillään, ja näyttää siltä, että saamme siellä varmasti hyvin asioita aikaiseksi.

Liikenteen osalta elämme vielä pandemian jälkeistä murrosta. Joukko- liikenteen palautumisessa on työtä. Täyssähköautojen määrä jatkaa kasvuaan, mutta kasvu on kohtuullisen hidasta, eli pelkät sähköautot eivät ratkaise liikenteen päästövähennystavoitettamme vuodelle 2030, vaikka ovatkin siinä totta kai isona apuna.

Ilmanlaadun osalta tässä kuvassa on vähän täydennetty tietoa siihen, mitä raportissa todetaan. Helsingissä ilmanlaatu on kehittynyt myönteiseen suuntaan, monestakin syystä: sähköbussit ovat lisääntyneet, liikenteen kokonaismäärä ei ole kasvanut, liikenteen joukossa on sähköautoja aikaisempaa enemmän. Tuo katkoviiva näyttää EU:n raja-arvon, johon meidän tulee päästä, ja kuten huomaatte, olemme typpioksidin osalta päässeet alittamaan EU-raja-arvon kohtuullisen hyvin. Punainen viiva taas näyttää mikä on WHO:n määrittelemä terveydelle haitallisten typpioksidien määrä määriteltynä, ja tuosta kuvasta näkee hyvin sen, että jos haluamme, että liikenteen päästöt eivät vahingoita asukkaiden terveyttä, niin meillä on vielä itse asiassa aika paljon tekemistä.

Meluntorjunnasta näyttää olevan myös kasa ponsia. Helsinkiläisistä aika iso osa ihmisistä asuu alueella, jossa melu on ainakin jossain määrin haitallista. Liikenteen melu on iso osa tästä melusta, mutta muitakin melun lähteitä on. Olemme edistäneet nastarenkaiden käyttöä, joka on asia, joka vaikuttaa sekä meluun että pienhiukkasiin, ja on siinä

13.9.2023

---

mielessä monella tavalla hyödyllinen, jos onnistumme kasvattamaan nastarenkaiden osuutta käytetyistä renkaista.

Välihuuto!

Vähentämään. Kiitos, valtuutettu Månsson.

Sitten kiertotaloudesta muutama sana. Meillähän kiertotalouden osalta painopiste on erityisesti rakentamisessa, sekä maamassoissa että talonrakennuksessa, ja kaikkien näiden osalta on tehty hyvää työtä. Osittain tässä ollaan vielä ehkä pilotti- ja kokeiluvaiheessa kiertotalouden osalta. Sekä meillä Helsingissä että koko Suomessa on vielä paljon tekemistä, mutta olemme mielestäni Helsingissä hyvässä vauhdissa ja ehkä jossain määrin edelläkin siitä, mitä muualla tehdään. Sekä vähäpäästöisyyden että kiertotalouden osalta voi sanoa, että Kalasatamasta Pasilaan raidehanke on sellainen, jossa on tehty edelläkävijätyötä ja jossa koko hankkeen hiilipäästöt ensimmäisistä arvioista saadaan hyvinkin painettua alas. Tietenkin on tärkeää, että kun meillä on muitakin ratikkahankkeita menossa, niin että näistä hankkeista myös opitaan seuraaviin.

Ympäristötietoisuuden ja -kasvatuksen osalta. Raportissaan aikaisemminkin kerrottu Kettu-metodin käytöstä varhaiskasvatuksessa. Tämä metodi on nyt käytössä, ja varhaiskasvatukseen lapset siten oppivat ympäristötietoisiksi ketun avulla.

Ehkä sen voi todeta tähän viimeiseksi asiaksi, että teimme yhdessä pääkaupunkiseudun muiden kaupunkien kanssa ensimmäistä kertaa yhteisen ympäristöasennekyselyn kaupunkien asukkaille. Olemme itse helsinkiläisiltä kysyneet näitä asioita aikaisemminkin, ja voi sanoa, että pääkaupunkiseudun asukkaat pitävät ympäristöä ja ympäristönsuojelua, ilmastotoimia hyvin tärkeinä ja jopa asettavat sen talouskasvun edelle. Näin ei välttämättä aina tarvitse valita, mutta se kertoo siitä, että seudun asukkaat toivovat meiltä päättäjiltä ympäristömyönteisiä päätöksiä.

Kiitoksia.

Valtuutettu Arja Karhuvaara

Arvoisa puheenjohtaja, arvoisat valtuutetut.

13.9.2023

Tämä on taas normaalisti hienosti tehty raportti, mutta kiinnitän huomiota siihen, että tästä puuttuu kokonaan valaistusosa ja tässä kiinnitetään aika vähän huomiota otsikkotasolla myös meluun. Ympäristöraportista puuttuu myös asukaspalauteosio kokonaan, ja senkin toivoisin olevan otsikkotasolla seuraavaksi.

Kuitenkin tämä raportti ymmärrykseni mukaan pitäisi laatia ja laaditaan-kin ja julkaistaan, jotta kaupungin asukkaiden ja veronmaksajien elämisen laatu ja hyvinvointi sekä terveys kohentuivat. Häikäisy ja liikkumisen turvallisuus sekä kerrostalojen asuntojen suhde ympäristövaloon ovat erittäin akuutteja tällä hetkellä, kun led-valoja on vaihdettu vanhoihin valaisimiin. Pimeyden puuttumisen vaikutus biologiseen kelloon, ötököiden katoaminen viherpiha-alueilta ja katujen vieren viheralueilta sekä nukkumisen vaikeutuminen on selkeästi lisääntynyt valosaasteen myötä. Olen tehnyt asiasta ponnin valosaasteen ja häikäisyn vähentämistoimien nopeuttamisesta järjestelmään.

Toisena asiana on rakennetun ympäristön melutasot. Poistoilmakanavien ja rakenteiden ulkopuolisten huippuimureiden lisääntyttyä tulee korttelikohtaiset melutasot nousemaan monessa paikassa yli terveyden edistämisen tason. Koska mittauksetkin tapahtuu tavallisesti ikkunat kiinni, todellinen äänisaaste ei tule selville, ja usein siellä korttelissa ei puututa tähän matalataajuiseen meluun tarpeeksi. Siitä olen myös tehnyt ponnin järjestelmään.

Kotona aikaansa viettäviä ihmisiä ei saa myöskään rangaista siitä, että he eivät pääse pakoon kotoaan tai voi vaikuttaa esimerkiksi vuorotyöaikoihinsa tai lastensa päivä- ja yöuniin erilaisten melua aiheuttavien tapahtumien aikana. Painovoimaisesti ilmastoiduissa kodeissa on voitava kesäisin nukkua ikkunat auki joutumatta kuulemaan kantautuvaa tapahtumameteliä, varsinkin kesäaikaan. Jokainen kortteliin asennettu huristeleva laite lisää äänen kokonaisvolyymia, ja tutkimusten mukaan jo yhden desibelin lisäys kumuloituu kuultuna useamman kertaiseksi. Matalataajuinen melu oleskelualueilla ja sisätiloissa on terveysuhka, joka tulee ottaa vakavasti.

Merellisen Helsingin rannat ovat myös osa ympäristöraporttia. Rantojen maisemaa muokatessa tulee muistaa, että valtuusto on muutama vuosi sitten tehnyt päätöksen, jossa se vielä korostaa sitä, että jäljellä olevat luonnonrannat ja luonnon muokkaamat rannat tulisi säilyttää eikä kivetä jonkinlaisiksi liukuradoiksi rannalta mereen. Rantojen virkistyskäyttöä, vesiliikuntaa ja lähialuepaikkojen mahdollistamista on kaikin tavoin voitava tukea. Mattolaiturit ja asuinalueiden lähistön uimiseen soveltuvat poukamat on vain varustettava ensipelastusvälinein ja kyltein

13.9.2023

---

omavastuusta, jotta ne voisivat aidosti olla osa merellistä Helsinkiä. Uimarantojen puhtaus ja käytettävyys edellyttää tehokkaita mittaustoimia, ja tämä jo senkin takia, että osa vanhaa viemäri-infraa on riskitilassa, katujen roskat kipataan rantavesiin ja hulevesien imeytymiskentät kivettään tai ovat muuten riittämättömät ilmastonmuutossateiden imeytymiseen.

Näitä kahta pontta toivon, että voitte tukea.

Kiitos.

Ledamoten Nora Grotenfelt

Tack, ordföranfe.

On ilo lukea raporttia siitä, kuinka paljon ja kuinka monipuolista työtä jo tehdään ympäristön eteen Helsingissä. Kuitenkin jäin kaipaamaan yksityiskohtaisempaa tietoa ja selvempää kuvaa siitä, missä mennään eri ympäristötavoitteisiin nähden ja mitkä ovat mahdolliset riskit sille, että emme pääse tavoitteisiin toivotussa ajassa. Tämän takia olen tehnyt järjestelmään ponnin, ja toivon tietenkin sille laajaa kannatusta.

Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitettävän mahdollisuutta, että Helsingin tulevissa ympäristöraportissa tiedotetaan myös Helsingin ympäristötyön lähitulevaisuuden tiekartasta.

Eli toivon tietoa siitä, millaisia toimintasuunnitelmia kaupungilla on biodiversiteettiin, kasvillisuuden lisäämiseen, vesien suojelemiseen, sähköautojen sähköverkon edistämiseen ja joukkoliikenteen käytön lisäämiseen liittyen. Sekä mitä lisätoimenpiteitä tarvitaan nykypäivän toimenpiteiden lisäksi toimintasuunnitelmien tavoitteisiin pääsemiseksi. Toivon myös lisätietoa, miten hyvin eri toimialat ovat saavuttaneet ympäristötavoitteitaan, ja jos eivät ole saavuttaneet, niin mistä tämä johtuu ja mitä asialle suunnitellaan tehtävän.

Kiitos.

Valtuutettu Laura Kolehmainen

Kiitos, puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

13.9.2023

Ympäristöraportin indikaattorit osoittavat, että huolestuttavan moni asia on mennyt huonompaan suuntaan. Paljon ? kuin raportin positiivisesta yleissävystä voisi olettaa. Raportissa myös monessa kohtaa avataan, mistä syystä jokin asia on mennyt huonompaan suuntaan, mutta missä ovat korjaavat toimenpiteet, korjaavat esitykset? Meidän ei siis ole syytä ottaa rentoa takakenoa ja onnitella itseämme kaikesta työstä. Raportin viesti on vähintäänkin ristiriitainen Helsingin tilanteen suhteen. Tarvitsemme lisää toimenpiteitä.

Raportissa nostetut toimenpiteet ja niiden puutteet pitää tuoda valmisteluun. Ne pitää aikatauluttaa ja niille pitää varata riittävä rahoitus. Sitovista deadlineista pitää päättää. Sitten pitää vielä seurata ja valvoa sitä, kuinka hyvin tai huonosti päätökset toteutuvat, ja toistaa aina tarvittaessa.

Yleisesti ottaen Helsingin suurimpia ympäristöongelmia ovat tietysti ilmastopäästöt, mitä helsinkiläinen, kaupunkilainen elämäntapa vielä ikävä kyllä tuottaa. Juuri kaupungissa on hyvä mahdollisuus rakentaa kollektiivinen elämäntapamme kestäväksi, koska meitä asuu paljon pienellä pinta-alalla. Kaupungissa pitäisi liikkua kävellen, pyörällä tai julkisilla, jotta se olisi kestävä. Kaupungissa pitäisi kuluttaa mieluiten kulttuuria, ei materiaa. Kaupungin pitäisi kasvaa rakennuskannaltaan lähinnä korjaus- ja täydennysrakentaen ja rakennusmateriaalit kierrätäen. Kaupungissa pitää puhdistaa ja tehostaa lämmitys- ja sähköjärjestelmä priimaksi, ja juuri kaupungissa pitää ylipäätään alkaa säästää. Säästää energiaa ja lopettaa kerskakuluttaminen, koska kaupungissa ollaan rikkaampia kuin maalla. Täällä kuluttaminen on keskimäärin useammin turhaa kuin maalla. Siispä katse omaan elämäntapaan ja valtuutettuina katse meidän tekemäämme politiikkaan. Me olemme vastuussa muutoksesta.

Sitten raporttiin. Ensin perusasioista, tavoitteenasetannasta. Raportin mukaan toimialoilla ja liikelaitoksilla on mahdollisuus asettaa talousarviossa sitovia ympäristötavoitteita. Vuonna -22 tavoitteita asetti kaupunkiympäristön toimiala, Helsingin kaupungin liikenneliikelaitos HKL ja Helsingin kaupungin rakentamispalveluliikelaitos Stara. Sitovien ympäristötavoitteiden asettaminen pitäisi tietysti olla pakollista kaikille toimialoille ja liikelaitoksille. Miten muuten ajattelemme, että kaupungin toiminta saadaan ekologisesti kestäväksi läpileikkaavasti? Olen jättänyt järjestelmään ponnin, jossa esitän, että sitovien ympäristötavoitteiden tekeminen olisi pakollista kaikille toimialoille ja liikelaitoksille, ja toivon sille kannatusta.

13.9.2023

Sitten ne sovitut tavoitteet Hiilineutraali Helsinki -ohjelmassa. Raportissa on taulukko, jossa esitellään näitä toimenpiteitä, ja siellä myös moni toimenpide etenee joko kohtuullisesti tai ei etene aikataulussa. Kysyn, miksi ei ja miten tätä tilannetta korjataan ensi vuonna. Tämä olisi mun mielestä hyödyllistä ja tarpeellista tietoa tuoda meille jo tässä ympäristöraportissa.

Sitten liikenteestä. Raportin mukaan liikenteen päästöt nousivat 4 %, vaikka niiden pitäisi olla vakaalla lasku-uralla. Raportin mukaan nousu johtui kuorma-autojen ja linja-autoliikenteen päästöjen kasvusta, ja päästöjä nosti muun muassa jakeluvuorituksen laskeminen vuoden -22 osalta. Kuten todettiin esittelyssä, liikenteen kokonaissuorite pysyi lähestulkoon samana. Totean nyt tässä, että jakeluvuorituksen laskeminen valtion tasolla ei ole hyväksyttävä syy Helsingille jäädä Helsingin päästövähennystavoitteesta liikenteen osalta, vaan kaupungin on otettava käyttöön lisää omia keinoja. Kysyn, millä aikataululla näitä toimenpiteitä voitaisiin tuoda päätöksentekoon ja saada myös käyttöön. Lisäksi tämä kokonaissuorite. Meidän ei tule olla tyytyväisiä siihen, että liikenteen kokonaissuorite pysyy samalla tasolla. Sen on laskettava. Eli ihmisiä on saatava joukkoliikenteen pariin sekä pyöräilemään että kävelemään. Tässä kaupungin tehtävä on helpottaa pyöräilyä ja kävelyä. Kysynkin, minkä takia pyöräilyn edistämisen ohjelman toteutus etenee tämän raportin mukaan vain kohtuullisesti. Kun liikenteen päästöjen vähennyksen keinoista on selvästi vaikeuksia päättää lisää, niin eikö meidän pitäisi sitten tarkemmin huolehtia niistä keinoista, jotka on päätetty, että ne toteutuu aikataulussa?

Jatkan seuraavassa puheenvuorossa vielä rakentamisesta, lämmityksestä ja luonnonsuojelusta.

Kiitos.

Valtuutettu Seija Muurinen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Tässä Helsingin ympäristöraportissa mainitaan, että meluntorjunnan indikaattori on kehittynyt parempaan suuntaan. Varmaankin näin on, jos melua mitataan vain tietyistä entisistä kohteista. Kun vuonna 2022 tehtiin kysely asiakkaiden kokemuksista ulkoilmakonserteista, kohteita olivat Olympiastadion, Kaisaniemi, Tokoinranta ja Suvilahti. Kysynkin apulaispormestarilta ja virkahenkilöiltä, miksi kaikkein useimmin kaupungin keskustassa asutuksen keskellä pidettäviä Etelärannan alueen

13.9.2023

---

konsertteja ei otettu mukaan tähän kyselyyn. Palautetta Etelärannan konserteista ja musiikista on käsittääkseni tullut runsaasti myös virkahenkilöille, muun muassa Tähtitorninmäen Etelärannan suunnan ja Katajanokan asukkailta. Merikylpylä Allas Sea Poolin pihalla järjestettiin heidän nettisivujensa mukaan kolmen kesäkuukauden aikana yli 60 konserttia, mikä on kohtuuton määrä ilman minkäänlaista melusuojausta. Osa taloista on aivan lähellä, niin että esityslava näkyy ikkunasta ja varmasti kuuluu myös.

Näiden lisäksi tämän merikylpylän kattoterassilla soitettiin musiikkia, samoin kuin Flying Cineman pihalla, jonne ravintolan kovaääniset on sijoitettu. Ikkunoiden kiinni pitäminenkään ei estä musiikista aiheutuvaa melua asuntojen sisätiloissa, erityisesti bassojen jytettä ja rumpujen hakkaavaa ääntä. Varsinkin talojen ylimpiin kerroksiin ja parvekkeille melu kuuluu voimakkaimpana näistä kaikista musiikkimelun lähteistä esimerkiksi Tähtitorninmäen suunnalla. Basson jytke ei ole vain korvin kuultavaa melua, vaan se tuntuu koko kropassa ja aiheuttaa stressiä elimistössä. Kaikkiaan melu, mukaan lukien jatkuva musiikkimelu, ei ole pelkkä kiusa, vaan se on monella tavalla terveyteen vaikuttava haitta. Vaikuttaa esimerkiksi kasvavien lasten kehitykseen. Näin sanotaan THL:n ympäristöterveys sivuilla. Lisätietoja löytyy myös Valviran sivuilta.

Kaupungin elävyyden kehittämistä ja vieraspaikkakuntalaisten houkuttelua kivan kaupungin tapahtumiin ei pitäisi tehdä oman kunnan asukkaiden hyvinvoinnin kustannuksella. Jos keskustassa halutaan säilyttää myös asumista, on asunnoissa voitava asua ilman kohtuutonta meluhaittaa ja heikentynyttä asumisterveyttä. Teen tähän ympäristöraporttiasiaan kaksi pontta, joilla tavoittelen kohtuutta lähinaapureita kohtaan. En ehkä estämistä niinkään. Ensimmäinen on, että:

Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitetävän mahdollisuutta, että Helsingin tulevassa meluntorjunnan toimintasuunnitelmassa huomioidaan Olympiastadionin, Kaisaniemen, Tokoinrannan ja Suvilahden lisäksi myös Etelärannan alueella soitettava musiikki.

Tässä viimeinen sana pitäisi olla musiikki. Mä yritän korjata sen järjestelmään. Vai voiko sihteerin korjata? Toinen ponsi on sitten näin, että:

Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitetävän mahdollisuutta, että kaupunkiympäristötoimiala ryhtyy toimenpiteisiin ja edellyttää Etelärannan alueen ulkokonsertteja järjestävät tai musiikkia ulkona soittavat toimijat suojaamaan

13.9.2023

---

lähiympäristön asukkaat musiikkimelun aiheuttamilta terveyshaitoilta jo ensi kesän ajaksi.

Kiitos.

Valtuutettu Arja Karhuvaara (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Valtuutettu Muurinen puuttui erittäin tärkeään asiaan. Tämä noin sanottu elävöittäminen on ainakin täällä vanhassa keskustassa usein johdannut siihen, että ihmisiltä on myös mennyt lepoajat ja asumisrauha kesäkaudella. Meillä jotenkin pitäisi saada tapahtumamelulle aikaan selkeät ehdot äänen kulkeutumisen ehkäisemiseksi ulos sieltä varsinaiselta alueelta. Bassovolyymit ja kaiuttimien asettelu katsomon alueella pitäisi voida säätää niin, että ääni jäisi sinne tapahtuma-alueelle eikä laajenisi ympäristöön. Koska se muutama viikko meteliä noin 8–10 tuntia vie kyllä ilon viettä kesäpäiviä Helsingissä.

Valtuutettu Elina Kauppila

Kiitos, puheenjohtaja.

Ensinnäkin kiitos valtuutettu Kolehmaiselle hyvästä puheesta, ja kannatan hänen ponttaan.

Sitten ympäristöraporttiin. Kuten siitä käy ilmi, paljon on tehty, mutta itse asiassa leijonanosa on vielä tekemättä. Hiilidioksidipäästöt on saatava kääntymään laskuun niin lämmityksen kuin liikenteen suhteen. Päästöissä niin raskaiden ajoneuvojen kuin henkilöautojen osalta on todella tehtävää. Liikenteen sähköistymistä on edistettävä tehokkaammin. Kulkutapaosuuksia pitäisi saada muuttumaan niin, että joukkoliikenne on kaupunkilaisille aidosti ykkösvaihtoehto. Tätä ei saavuteta ainakaan lippujen hintoja kohottamalla.

Juuri tällä viikolla sain palautetta keskituloiselta kaupunkilaisperheeltä. He päätyvät käyttämään autoa kaupungissamme matkustamiseen silloin kun ovat koko perheellä liikenteessä nimenomaan matkalipun hintojen nousun takia. Tämä ei ole kestävää.

Kaupunki ei ole myöskään pitänyt lähiluonnosta huolta sillä tavalla kuin kun olisi pitänyt. Osa kaavoista on edelleen räikeässä ristiriidassa

13.9.2023

---

luontoarvojen, luontokadon ja strategiassa meidän itse määrittelemien periaatteiden kanssa. Huomionarvoista on myös se, että tämän raportin lopussa olevat indikaattorit osoittaa, että kehitys on monessa suhteessa vienyt meidät huonompaan suuntaan.

Haluan huomauttaa, että ympäristöraportin aiheisiin pitäisi kuulua myös toisenlaiset eläimet. Raportissa ei kuitenkaan suhtauduta lainkaan kriittisesti esimerkiksi Korkeasaaren eläintarhatoimintaan, joka ei kaikilta osin kestä eläineettistä tarkastelua. Samoin se, miten hitaasti eläinkunnan tuotteiden vähentäminen vaikkapa kouluissa tapahtuu, on niin eläineettinen kuin ilmasto- ja luontokatokysymys, ja sitä pitäisi jouduttaa. Oon tehnyt asiasta järjestelmään ponnin, jossa ehdotan, että kaupunki alkaa tarkastelemaan toimintaansa myös eläineettisestä perspektiivistä. Toivon sille luonnollisesti kannatusta.

Meidän pitäisi tehdä nämä ja monta muuta ympäristötoimea paitsi meidän kaupunkilaisten ja muunlajisten eläinten hyvinvoinnin myös ilmaston ja ympäristön hyväksi. Samaan aikaan me vitkutellaan, ja meidän ei pitäisi toimia näin, koska ekokriisi ei odota.

Kiitos.

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara

Arvoisa puheenjohtaja.

Ensiksi haluan kannattaa valtuutettu Karhuvaaran kakkospontta, joka siis koskee valaistusta. Sitten haluan kannattaa Muurisen molempia ponsia, jotka koskevat musiikkimelua, joka tietenkin on ongelma.

? samaa mieltä siitä, että meillä on liian korkeat HSL:n lipunhinnat helsinkiläisille, mutta se ei kuulu tähän asiaan mitenkään. Olen HSL:n hallituksessa, ja nyt yritetään saada kyllä jollakin tavalla ne hinnat kuriin.

Helsinki on merikaupunki. Keskustahan on kolmelta suunnalta meren ympäröimä, ja olemme valmiit suojelemaan merta. Mutta meillä on yksi asia, joka on suuri häpeä tälle kaupungille. Se on se, että me edelleen kipataan kymmentuhatta kuormallista lunta mereen ihan sellaisenaan Hernesaaren kärjestä. Vaikka tänään kuulimme radiossa, että avi suuressa viisaudessa – en ymmärrä miksi – on antanut meille luvan jatkaa tätä toimintaa, niin se on niin suuri haitta Helsingille, että olen tehnyt ponnin siitä, että tämä loppuisi, koska meillä on nyt laitteita, jotka

13.9.2023

---

sulattaa sen lumen. Aika yksinkertaisia laitteita, jotka vielä valmistetaan Suomessa. Muutamalla sellaisella laitteella me päästään tästä ongelmasta kokonaan eroon. Siihen laitteeseen siis pannaan lunta suoraan auton kuormasta, ja se sulatetaan meriveden lämmöllä, joten siihen kuuluu hyvin vähän energiaa. Siinä kerätään talteen sekä roskat että se sepeli. Voitte lukea täältä tämän ponnen, joka siis esittää, että Stara hankkii niitä laitteita sen verran kuin tarvitaan, jottei niitä roskia enää tarvitse kipata mereen.

Valtuutettu Otso Kivekäs (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Valtuutettu Asko-Seljavaara nosti esiin olennaisen kysymyksen. Voin hänen ilokseen kertoa, että tätä on kaupunkiympäristön toimialalla jo selvitetty ja tehty arviointi eri lumen käsittelyn toimintamalleista. Huomautus kuitenkin mittakaavasta, että puhumme tulevaisuudessa runsaslumisina talvina jopa lähes 300 000 kuorma-autollisesta lunta. Valittavasti muutama sulatuslaite ei siihen riitä, ja niiden käyttämäkin energia on osa ongelmaa, tuottaa omat päästönsä.

Kaikkein tehokkaimmaksi ratkaisuksi on havaittu, jos kantakaupungin kadunvarsia, otettaisiin meidän leveitä katuja niiden alkuperäiseen tarkoitettuun käyttöön ja autojen sijasta kadunvarsissa pidettäisiin lumika-soja. Tämä luonnollisesti jonkin verran haittaisi talviautoilua, mutta jos noin kolmannes kantakaupungin autopaikoista otettaisiin lumenvaras-tointikäyttöön, tämä ongelma olisi helposti ratkaistavissa.

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Tässä on kysymys vain Hernesaaren kärjessä kipatusta lumesta, joka on kymmentuhatta kuormaa. Se ei tarvitse kuin pari tällaista laitetta. Ne on hyvin yksinkertaisia laitteita eikä ne maksa siis mitään miljoonia. Kyllä niitä nyt muutaman kappaleen voi hankkia, jotta Hernesaaren lumen kippaamisesta päästään eroon. Saamme hävetä joka vuosi, kun siitä kirjoitetaan pitkät jutut.

13.9.2023

Valtuutettu Tuomas Rantanen (vastauspuheenvuoro)

Puheenjohtaja.

Tähän lumenkaatokeskusteluun se piirre, että totta kai varmaan yhteisesti tässäkin salissa moneen kertaan on asetettu tavoitteeksi siitä luopuminen. Mutta meidän täytyy muistaa, että se suuri ongelma, joka liittyy nimenomaan lumen mereen päättymiseen, liittyy mikromuoveihin, öljyihin ja raskasmetalleihin, jotka valuu hulevesien kautta koko ajan. Vaikka ne olisi siellä kadunvarsissa läjissä tai vaikka Senaatintorilla isossa keossa, niin ne valuisi joka tapauksessa sitten mereen. Jos me ei keksitä keinoja, joilla me pystytään suodattamaan sitä ja vaikuttamaan näiden hulevesien sisällä olevien aineosien koostumukseen. Elikkä se suuri ongelma on joka tapauksessa muualla kuin sinne mereen kaatamisesta. Koitetaan päästä eroon mereen kaatamisesta, mutta silloin meidän täytyy löytää ratkaisuja, jotka on ympäristön kannalta parempia eikä huonompia. Ajatus, että niitä viedään Sisä-Suomeen rekkalasteittain, niin sen ympäristövaikutukset on ongelmallisia myös. Tässä koko lumenkaatokeskustelussa on pikkaisen tekopyhiä ja harhaanjohtavia piirteitä liikkeellä.

Valtuutettu Otso Kivekäs (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Täydennän valtuutettu Asko-Seljavaaralle, että Hernesaaren osalta puhutaan siis kymmenestä tuhannesta kuormasta viikossa, ei vuodessa. Hernesaari ei ole ainoa paikka. Tarvitsemme tulevaisuudessa lisää lumenhallintakapasiteettia muutenkin, koska osa nykyisistä lumen vastaanottoaikoista joudutaan sulkemaan jossakin vaiheessa. Arvioiden mukaan jos lähdetään sulattamaan sulatuslaitteella, puhutaan kymmenien miljoonien kustannuksesta. Se ei ole pikkusumma. Toki Helsingillä on varaa tarvittaessa kymmeniin miljooniin, mutta vastuullisesta taloudenpidosta huolta kantavina emme toki käytä kymmeniä miljoonia asioihin, joihin ei ole tarpeen. Toivottavasti tässäkin löydetään kustannustehokkaita ratkaisuja.

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

13.9.2023

Se on kymmenentuhatta kuormaa vuodessa, siis talvessa, ja sinne riittää muutaman tällainen laite. Sillä saadaan talteen roskat. Ei tietenkään saada niitä kemiallisia aineita, jotka on meriveden joukossa, mutta sitten saadaan lisäksi kaikki sepeli kerättyä sieltä. Sitä sepeliä voidaan käyttää uudelleen samana talvena. Onhan se nyt aika hyvää kiertotalouttakin, että teemme edes tämän, mitä voimme tehdä.

Valtuutettu Eveliina Heinäluoma

Arvoisa puheenjohtaja.

Palataan tähän isoon ympäristöraporttiin, jossa on siis sekä risuja että ruusuja kaupungin tekemiselle ja meidän poliitikkojen asettamalle kunianhimon tasolle. Se täytyy tässä arvostamalleni valtuutettu Asko-Seljavaaralle sanoa, että kyllähän HSL:n lipunhinnat liittyvät myös tähän meidän ympäristöraporttiin, koska ne ovat olennainen tekijä liikenteen päästöjen vähentämisessä. Nyt kun maan hallitus on päättänyt joukkoliikenteen alvin korottamisesta, niin sehän tarkoittaa joka tapauksessa HSL:n hallituksessa sitä, että te tulette näkemään siellä joukkoliikenteen lipunhintojen nousun. Se tulee joka tapauksessa eteen, valitettavasti. Pelkäämpä, että se aiheuttaa myös katoa joukkoliikenteen käyttöön, joka on tietenkin meidän tulevan vuoden ympäristöraportin kannalta huono asia, kun näemme, että emme liikenteen päästöjen vähentämisessä etene toivotulla tavalla. Luulen, että meillä on vielä edessä liikenteen päästöjen vähentämisessä tosi vaikeita ja hankalia kysymyksiä, että miten ratkomme koko pääkaupunkiseudun kannalta tärkeää kehitystä ja kannustamme ihmisiä enemmän joukkoliikenteen käyttöön.

Täytyy sanoa, että muilta osin tässä ympäristönsuojelun ja luonnon monimuotoisuuden vaalimisessa Helsingin tekee aidosti hienoa työtä. Olemme monella saralla Suomessa edelläkävijä. Meillä on jo keilussa ekologista kompensatiota. Mietimme uusia malleja, joita toivottavasti valtakunnassa voidaan myös ottaa käyttöön. Siitä aito ja vilpitön kiitos kaupungin huippuosajille ja ammattilaisille, jotka kirittävät tässä koko Suomen luontotyötä.

Valtuutettu Sami Muttilainen

Kiitos, puheenjohtaja.

Valtuutettu Muurinen kantaa huolta konserttimelusta tai voisi sanoa musiikista. Musiikki on kumminkin aika monelle kaikkea muuta, ja ainakin

13.9.2023

---

omalla kohtaa se luo hyvinvointimahdollisuuksia. Mä olisin enemmän huolissani tässä kaupungissa siitä, että kuinka paljon melua aiheuttaa liikenne ja valittavat ihmiset. Meillä on todella, todella mielenkiintoisia tapahtumia tässä kaupungissa, ja niitä tänne mahtuisi vielä lisääkin. Sen sijaan niitä valitettavan paljon valuu maakuntiin ja muihin kaupunkkeihin, kun Helsinki ei pysty syystä tai toisesta vastaamaan tähän kaikkkeen tarjontaan. Mitä mennään nimenomaan vaikkapa soittoaikojen pituuksiin tai siihen suuntaan. Meillä on uusi, upea, hiljattain korjattu Olympiastadion, joka on jo tänäkin kesänä todistanut sen, kuinka paljon elämyksiä ja hyvinvointia tähän kaupunkiin tulee. Ja myös ehkäpä, jos se pitää erikseen alleviivata oikealle puolelle salia, myös tuloja kaupungille. Aika monta yövyttyä hotelliyötä ja syötyä ravintola-annosta ja juotua juomaa, jotka näkyy sitten kaupungin tuloksessa, joka toivottavasti valuu myös hyvinvointiin kaikkien meidän hyväksi.

Kiitos.

Valtuutettu Seija Muurinen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Ymmärrän kyllä, mitä Muttilainen tarkoittaa puheenvuorollaan, että musiikki todella tuottaa iloa ja hyvinvointia ihmisille. Itsekin harrastan. Mutta se, että aivan jatkuvasti sisätiloissa kuuluu basson jytke koko kesän ajan, niin se on vähän liikaa.

Apulaispormestari Paavo Arhinmäki

Arvoisa toveri puheenjohtaja.

Melu on yksi saasteen muoto, ja jatkuva melu on myös terveydelle haitallista. Sen vuoksi jatkuvaan meluun pitää kaupungissa puuttua. Samaan aikaan on tärkeää ymmärtää, että kaupungissa on tilapäisiä ääniä tapahtumista, toiminnasta, ihmisistä. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan näkökulmasta on äärimmäisen tärkeätä, että Helsingin kaupungissa, ympäri kaupunkia, niin kaupungin keskustassa kuin lähiöissä, voidaan järjestää musiikkitapahtumia ja kulttuuritapahtumia. Ne luovat meille helsinkiläisille sitä, miksi haluamme asua Helsingissä: tapahtumia, iloa, elämää. Mutta niillä, kuten valtuutettu Muttilainen juuri totesi, on myös merkittävä elinkeinovaikutus. Ne tuovat työtä ja toimeentuloa tapahtumateollisuudessa työskenteleville, mutta myös palvelusektorilla, ravintoloissa, hotelleissa, suuria määriä turisteja ja matkailijoita

13.9.2023

Helsinkiin. Joten niillä on positiivinen vaikutus sekä helsinkiläisten hyvinvointiin sitä kautta, että meillä on näitä tapahtumia, mutta myös helsinkiläisten hyvinvointiin sitä kautta, että se tuo työtä, toimeliaisuutta ja tuloja.

On selvää, että kun ulkona kesäaikaan järjestetään – Suomessa ei liiemmästi talviaikaan näitä konsertteja järjestetä – pitää pyrkiä siihen, että joka kerta mietitään hyvin tarkasti, miten ohjataan äänentoistoa niin, että se mahdollisimman vähän häiritsisi asukkaita. Niin että äänentoisto ei esimerkiksi suoraan mene merelle päin, jolloin vesi kantaa sitä ja niin edelleen. Meluhaittoja yllättävän paljon voi tulla monen kilometrin päässä nimenomaan veden kantamana. Samaan aikaan pitää huomioida, että kesä on suhteellisen lyhyt Suomessa ja Helsingissä, ja näitä tapahtumia kesäaikana tapahtuu rajoitetun aikaa. Joten kyllä se on ollut hyvä linjaus kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan näkökulmasta, että näitä niin sanottuja melulupia eli soittolupia on annettu lisää ja niitä jatkoai-koja lisää, koska se mahdollistaa sen, että järjestetään konsertteja. Viimeisimpänä esimerkiksi ensi kesälle Olympiastadionille ilmoitetut konsertit. Nähdään, minkälaisen suosion ne on saanut, kuinka valtava määrä niihin on lippuja myyty. Meidän pitää löytää tässä hyvä tasapaino Helsingissä ja pyrkiä siihen, että meillä pystytään järjestämään konsertteja ja tapahtumia entistä enemmän tulevaisuudessa.

Valtuutettu Amanda Pasanen

Tack så mycket, ordförande.

Kaupungithan on todella ratkaisevassa roolissa ympäristökriisien ratkaisemisessa, kuten me ollaan täällä tänään jo pariin otteeseen kuultu. Suomen suurimpana kaupunkina ja Suomen pääkaupunkina Helsingillä on tietenkin ihan erityinen vastuu osoittaa edelläkävijyyttä ympäristöasioissa. Siksi on tosi tärkeätä, että me käsitellään tätä ympäristöraporttia tänään täällä valtuustossa, ja myös hienoa, että keskustelu on aktiivista ja järjestelmässäkin on paljon ponsia asiaan.

Kuten apulaispormestari Sinnemäen esityksestä kävi ilmi, niin ilman-saasteet on todella vakava uhka ihmisten terveydelle. Suomessa ilman-saasteet aiheuttaa noin 1 800 ennen aikaista kuolemaa vuodessa, ja tämän lisäksi vielä lievempien haittojen määrä on moninkertainen. Kuten me myös kuultiin, niin Helsingissä typpidioksidin ja muun muassa hengitettävien hiukkasten ja pienhiukkasten päästöt on meidän ihmisten terveyden kannalta aivan liian korkealla tasolla. Ne ylittää myös maailman terveysjärjestö WHO:n asettamat raja-arvot. Näitä

13.9.2023

---

ilmansaasteitahan syntyy esimerkiksi suorista pakokaasupäästöistä sekä pölystä, joista iso osa on peräisin liikenteestä. Tämän takia olen tehnyt järjestelmään ponnin, jossa:

Edellytetään selvittävän mahdollisuutta ottaa käyttöön aktiivisia toimenpiteitä ilmansaasteiden vähentämiseksi, jotta me Helsingissä päästäisiin niiden WHO:n asettamien raja-arvojen alle.

Täällä on myös pidetty hyviä puheenvuoroja siitä, että Helsingin ilmastopäästöissä on vielä paljon tsemppaamisen varaa. Liikenteen ja lämmityksen päästöthän on edelleen liian korkealla tasolla. Ehkä näistä kaukolämmön päästöistä haluaisin nostaa esille sen, että vaikka ne viime vuoden – tämä ympäristöraporttihan käsittelee viime vuotta – päästöt selittynevätkin aika pitkälti Venäjän hyökkäyssodalla ja siihen liittyvillä energian saatavuusongelmilla, niin jos olisimme jo aiemmin siirtyneet pois polttoon perustuvista lämmitysmuodoista, olisimme aiemmin siirtyneet pois fossiilisesta lämmityksestä, niin meillä ei olisi tällaista ongelmaa ollut myöskään. Jos olisimme panostaneet jo aiemmin uusiutuvaan kotimaiseen energiaan ja polttoon perustumattomaan lämmöntuotantoon.

Luontoarvojen huomioimisesta. Siinä on myös paljon kehittämisen varaa, mutta musta on myös tärkeää nostaa esille sitä hyvää kehitystä, mitä tässä kaupungissa on sen suhteen tapahtunut. Mehän ollaan strategiassa yhdessä linjattu, että Helsingin arvokkaimmille luontoalueille ei tule rakentaa. Itse oon myös aiemmin tehnyt täällä valtuustossa aloitteen siitä, että meidän pitäisi pyrkiä kaikessa kaupungin toiminnassa luonnon kokonaisuheikentymättömyyteen tai ehkä jopa luontoposiitiivisuuteen. Tarkoittaa siis sitä, että jos me heikennetään jotain luontoarvoja jossain, niin meidän pitäisi pystyä kompensoimaan niitä. Totta kai ihan kaikessa toiminnassa pitäisi aivan ensisijaisesti pyrkiä välttämään haittoja luonnolle. Aina miettiä, onko joku vaihtoehto, jossa ei tarvitsisi tuhota luontoa. Sitten jos päädytään siihen, että on välttämätöntä tuhota jonkin verran luontoa, niin sitten pitää miettiä, miten niitä haittoja voidaan mahdollisimman paljon lieventää.

Mulla on järjestelmässä aloite liittyen ekologiseen kompensatioon, mikä tulee olemaan todella tärkeä työkalu siinä, jos me halutaan kaupungeissa ja kunnissa saavuttaa luontoposiitiivisuus. Ekologinen kompensatio on aina se täysin viimesijainen keino, eli jos luontohaittoja pystytään millään tavalla välttämään, niin sitten niitä voidaan kompensoida. Tälle kompensatiollehan on luotu puitteet uudessa luonnonsuojelulaissa ja myös todella selkeät ja tarkat kriteerit, jotka perustuvat

13.9.2023

---

tieteelliseen tutkimukseen. Uskon, että jos me otettaisiin tämä ekologinen kompensatio pysyväksi käytännöksi maankäytön suunnittelussa ja kaavoituksessa, niin sillä olisi merkittäviä positiivisia vaikutuksia Helsingin luontoon.

Kiitos.

Valtuutettu Jenni Pajunen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Kiitos monipuolisesta ympäristöraportista. Helsingin kasvutavoitteiden ja luonnonsuojelun välinen ristiriita aiheuttaa jatkuvaa painetta kaupunkiympäristölautakunnassa. Jokainen kaava, suunnitelma ja hanke on arvioitava tapaus kerrallaan, jotta pystymme rakentamaan uutta, mutta myös suojelemaan kaupunkilaisille rakasta lähiluontoa. Helsingissä on kansainvälisestikin vertailtuna kehittynyt ympäristöjohtamisjärjestelmä ja monipuoliset työkalut niin hiilijalanjäljen vähentämiseen kuin luonnon monimuotoisuuden suojeluun. Monilla Helsingissä kehitetyillä ympäristösuojelutyökaluilla olisi vientipotentiaalia, koska koko maailmassa yritetään ratkaista samoja ongelmia samaan aikaan. Monessa paikassa vielä paljon hankalammista lähtökohdista kuin Helsingissä.

Hyvä, että ilmastopäästöjen hillinnässä otetaan tänä vuonna taas askelia positiiviseen suuntaan ja myös ilmastomuutokseen sopeutumiseen panostetaan. Toivottavasti Helsingin merellisen strategian toteutuksen keskittäminen kaupunkiympäristötoimialalle osaltaan parantaa edellytyksiämme Itämeren ja Helsingin rantojen suojeluun tärkeän Sini-verkostotyön ohella.

Liikenteen osalta sähköautojen latausedellytyksiä pitäisi ripeästi parantaa, jotta autokantamme voisi sähköistyä.

Kannatan valtuutettujen Muurinen, Asko-Seljavaara, Pasanen ja Grotenfelt ponsia.

Kiitos.

Ledamoten Eva Biaudet

Tack, ärade ordförande.

13.9.2023

Fullmäktigeledamot, hann just före mig, Pajunen här, just före mig understöda fullmäktigeledamot Grotenfelts kläm, så jag behöver kanske inte göra det, även om jag understöder den.

Tässä on mielestäni aihetta paljon kiitokseen, ja on kysymyksessä erittäin tärkeä ja hieno ympäristöraportti. Se, että se puhuttaa, on tietenkin erittäin tärkeitä, että meillä on mahdollisuus joka vuosi keskustella siitä, miten voisimme vielä määrätietoisemmin ja kunnianhimoisemmin tehdä ympäristötoimia ja rakentaa Helsinkiä, joka ottaa paremmin huomioon ympäristön.

Täällä on tänään tullut aika hyvin esille mun mielestä, että monet kaipaavat sitä, että selvemmin tässäkin raportissa, vaikka se tavallaan katsoo mennyttä, niin että siinä katsotaan vähän enemmän eteenpäin ja niitä puutteita ja mahdollisia tiekarttoja, mitä tarvittaisiin, jotta päästäisiin niihin tavoitteisiin, joita me toivomme. Itse katson Itämeren erityisesti, ja tässä puhutaan esimerkiksi hulevesien hallinnasta ja viherpeitteiden lisäämisestä ja niin edelleen. Mutta siinä mainitaan erityisesti kaavoituksessa ja uusien alueiden suunnittelussa, ja itse ajattelen, että sen pitäisi koskea kyllä koko kaupunkia. Ajattelen, että varsinkin tämän sisäkaupungin haasteet sillä alueella olisi sellaiset, että ne pitäisi nostaa esille ja pohtia oikeasti siitä, miten määrätietoisesti voimme päästä parempaan tilanteeseen. Että silloin kun on rankkasateita ja muitakin, niin ei vedet samalla tavalla joudu Itämereen.

Kiitoksia.

Valtuutettu Atte Harjanne

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiitos hyvästä keskustelusta. Tärkeä raportti. Kaukolämpöpäästöjen kehitystä onkin täällä moneen otteeseen kommentoitu, ja tosiaan hyvä uutinen on se, että tämän vuoden trendi ei ole tae tulevasta, vaan meillä on jo tiedossa, että tänä vuonna tehdyt investointipäätökset tulee ohjaamaan sitä selvästi alaspäin kuitenkin. Samalla on hyvä tiedostaa – vaikka tähän on niin sanotusti hyvät perustelut tähän kehitykseen – että se millä on väliä, on se kumulatiivinen hiili siellä ilmakehässä. Eli tämän pitäisi entisestään osaltaan kirittää meitä tekemään muita päätöksiä. Ettei niitä sieltä pois saada. Tai pidemmän päälle olisi kyllä hyvä saada.

13.9.2023

Sähkön päästöissä on myös hyvää kehitystä odotettavissa taas eteenpäin. Tuo sähköhän lasketaan sellaisella kertoimella, miten Suomessa tuotettu sähkö, mitkä sen päästöt on, ja tänä vuonna Olkiluoto 3 ja paljon uutta tuulivoimaa, ja ne tulee painamaan koko ajan alemmas sitä sähkön päästökerrointa, ja se näkyy tässä meilläkin jatkossa.

Liikenne huolestuttaa itseäni enemmän, koska siinä ei näy musta sitä polkua, joka todella veisi tarvittaviin päästövähennyksiin. Eli se vaatii sähköistämistä, se vaatii kulkutapaosuuksien muuttamista ja sitä kautta joukkoliikenteen saavutettavuuden ja edullisen hinnan takaamista ja kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä parantamista. Tässä on kaupungilla itsellään paljon skarpattavaa. Tämä on myös nähdäkseni erittäin tärkeä edunvalvonnallinen asia kaupungin pitää kansallisella tasolla esillä.

Lopuksi nostaisin sellaisen asian, että nämä Scope 3 -päästöt eli se, miten meidän kulutuksen päästöt kaikinensa ja ympäristövaikutuksen jalanjälki näkyy, niin tästä on jonkun verran keskusteltu aina silloin tällöin, ja tiedossa on, että sen mittaaminen ei ihan helppoa. Mutta selvää on, se on iso osa meidän päästöistä. Mun nähdäkseni kaupungin osalta tätä voisi vielä skarpata, että kun täällä hankinnoistakin ainut indikaattori on ympäristökriteerien osuus hankinnoista, niin se ei oikeastaan kerro vielä hirveästi mitään, että mikä sen todellinen ympäristöjalanjälki on. Tässä kaipaisin kaupungilta skarppaamista, että mitkä meidän hankintojen todelliset kvantifioivat ympäristövaikutukset ovat.

Valtuutettu Maria Ohisalo

Arvoisa puheenjohtaja.

Ilmastokriisi, luontokato ja saastuminen yhdessä uhkaa paitsi meitä tänä päivänä täällä olevia niin tietysti ennen kaikkea tulevia sukupolvia. Helsingin päästövähennysten suunta on tosiaan ollut aiemmin positiivinen, mutta valitettavasti tämä julma sota, jota Venäjä Ukrainassa päivittäin käy, on tuottanut energiakriisin ja epävarmuuden myötä paitsi taloudellista niukkuutta myös takapakkia ilmasto- ja ympäristöasioissa. Onkin nyt meistä helsinkiläisistä poliitikoista kiinni, päätämmekö aidosti tehdä täysillä ja kiristää tahtia tässä työssä, koska sillä positiivisella kehityksellä, mitä Helsingissä tapahtuu, on parhaimmillaan vaikutusta totta kai kunnan rajojen yli. Helsinki on esimerkiksi onnistunut konkreettisesti päästövähennyspolkua hienosti, ja myös kirjannut tätä työtä ylös, niin että tästä oppaasta pystyy nostamaan hyviä esimerkkejä muuallekin Suomeen, erikokoisiin kuntiin.

13.9.2023

Luonnonsuojelun osalta edetään, kuten kaupunkistrategiassa on linjattu, ja tästäkin pitää pitää kiinni. Pidän arvokkaana sitä, että kaupunkilaiset nostaa luonnonsuojelukysymyksiä aktiivisesti esille, jotta myös tässä salissa ja valtuustossa luonnon ääni entistä enemmän kuuluisi. Valtuutettu Pasasen nostama kokonaisheikentymättömyys on erittäin tärkeä, ja siksi Pasasen aloite ekologisesta kompensatiosta kannattaakin nyt käydä allekirjoittamassa. On nimittäin niin, että ilmastokriisin ja luontokadon eteneminen yhtä aikaa ja käsikkäin tarkoittaa, että molempia kriisejä on torjuttava yhdessä entistä kunnianhimoisemmin. Jos yhdessä epäonnistutaan, myös toisessa epäonnistutaan varmuudella.

Lisäksi kannatan valtuutettujen Kolehmainen ja Kauppila ponsia, mutta täällä paneelissa oli vain toinen Kolehmaisen ponista, ja toivon, että kannatan oikeaa.

Valtuutettu Elisa Gebhard

Kiitos, puheenjohtaja.

Seurannalla ja raporteilla on iso merkitys sen havaitsemisessa, missä meidän pitäisi suoriutua paremmin, ja siksi on hyvä, että näistä asioista keskusteltaessa pureudutaan nimenomaan ongelmiin, vaikka Helsingissä tehdään paljon asioita oikein. Sen sijaan esimerkiksi liikenteen päästöjen vähentämiseksi täytyisi tehdä paljon. Sähköautojen määrä ei lisäännä siinä ajassa, jossa toivoisimme näin tapahtuvan. Siksi ei kerta kaikkiaan riitä, että toivomme parasta liikenteen sähköistymisestä, vaan minusta olennaista on joukkoliikenteen matkustajamäärien kasvattaminen. Se, että ihmiset käyttäisivät enemmän joukkoliikennettä ja pyörää sekä kävelisivät, on tärkeä tavoite, jota meidän tulisi kaikin mahdollisin tavoin edistää. Nimenomaan täällä Helsingissä, jossa joukkoliikenne toimii hyvin, meidän tulisi kyetä vähentämään liikenteen päästöjä, jos jossain.

Myös keskustelu melusta on tärkeä. Erityisen merkittävä osa häiritsevistä melusta on liikennemelua. Se on jatkuvaa, toisin kuin tapahtumista aiheutuvat äänet. Pidän hyvin olennaisena, että keskustelemme täällä melun aiheuttamista haitoista kaupunkilaisille. Tapahtumat kuitenkin kuuluvat elävään kaupunkikeskustaan, ja on tärkeää, että emme lähde ankeuttamaan Helsingin keskustaa tapahtumia estämällä. Siinänsä en vastusta melun torjumiseen tähtääviä toimia, mutta tapahtumia on jatkossakin voitava järjestää Helsingin keskustassa. Toivoisin myös, että musiikkitapahtumista puhuttaisiin vähän monipuolisemmin kuin ainoastaan melun ja haittojen kannalta.

13.9.2023

Kiitos.

Apulaispormestari Anni Sinnemäki

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Tässä oli tullut niin monia asioita esiin, että ajattelin tähän väliin ottaa puheenvuoron ja kommentoida joitakin keskustelussa esiin nousseita asioita.

Ehkä ensimmäisenä tähän, mistä täällä on käyty vähän debattiakin sitten siitä, että mitkä ovat hyvät puolet ja huonot puolet musiikissa ja tapahtumamelussa, joka ymmärrettävästi jakaakin näkemyksiä. Tällä hetkellä on voimassa käytäntö, että kello kymmenen jälkeen illalla vasta tarvitaan erityisiä melulupia. Siinä mielessä esimerkiksi Altaan keikat ovat olleet sellaisia, että ne eivät ole olleet meluluvan alaisia. Pidemmällä aikavälillä mehän olemme merikylpylän ja Altaan osalta päättäneet kehittämisvarauksesta, jossa tämä toiminto uudistettaisiin. Kun se on tällä hetkellä väliaikainen rakennus, niin ikään kuin tehtäisiin pysyväksi. Tässä varauspäätöksessä kiinnitetään huomiota myös siihen – koska tämä on ollut myös todella suosittu ja hyvä keikkapaikka, mutta sitten katajanokkalaisille tuottanut myös melua – että nämä pysyvät rakenteet olisivat sellaisia, että melu ei leviäisi sieltä näin voimakkaasti. Tämä ei ole tietenkään nopea ratkaisu, mutta pidemmällä aikavälillä on.

Kaiken kaikkiaan uusi meluntorjunnan toimintasuunnitelma valmistuu ensi vuonna, ja se tulee kohtuullisen laajasti ottamaan pysyvien melunlähteiden osalta kantaa ja esittämään parannuksia. Myös näiden ilmanvaihtolaitteiden melu raportissa on tunnistettu.

Sitten raportin rakenteesta. Suosittelen raportista myös niitä osuuksia jokaisessa luvussa, jossa todetaan ”katse tulevaan”. Tämähän on raportti, joka kertoo vuodesta -22 ja siitä, missä tilanteessa ollaan, mutta jonkin verran sieltä löytyy myös tietoa, että mitä ollaan tekemässä seuraavaksi tai mitä kiinnostavaa on valmisteilla tai tapahtumassa tulevaisuudessa.

Valtuutettu Grotenfelt nosti esiin toiveen siitä, että näitä tulevaisuuden tavoitteita ja tarkempiakin raportointeja löytyisi. Luonnonsuojelun ja luonnon monimuotoisuuden osalta suosittelen erityisesti kaupungin sivustoa LUMO-vahti, joka sisältää kaupunkiympäristölautakunnan

13.9.2023

---

hyväksymän luonnon monimuotoisuuden edistämishjelman, joka on meidän strategiassa myös linjattu, että noudatamme sitä. Täältä löytyy luonnonsuojelun ja luonnon monimuotoisuuden edistämisen osalta tavoitteittain niiden toimenpiteiden edistäminen. Tietenkin varmasti kannattaa miettiä raportin laatimisessa sitä, että kuinka paljon ikään kuin samaan aikaan kerrotaan siitä, että mitä kaikkea on meneillään.

Liikenteen sähköistymisen osalta totean, että kaupunkiympäristön toimialalla on aloittanut erityinen henkilö, jonka tehtävänä on vauhdittaa liikenteen sähköistymistä kaupungin toimenpiteillä. Hänen työnsä on alkanut tänä vuonna, ja siinä pyritään löytämään niitä keinoja, joilla nopeutamme sähköautokehitystä, niiden toimien lisäksi, mitä tällä hetkellä olemme tehneet. Sen ehkä silti toteaisin, että toivottavasti onnistumme tässä nopeuttamisessa, mutta se ei kuitenkaan ole ainoa toimi, joka riittää liikenteen päästöjen vähentämiseksi vuoteen -30 mennessä.

Kiitoksia.

Valtuutettu Mai Kivelä

Arvoisa puheenjohtaja.

Tosiaan ehkä keskeisin huomio tästä raportista on se, että me tarvitaan lisätoimia ja niitä tarvitaan erityisesti lämmityksen, liikenteen ja rakentamisen osalta, ihan niin kuin jo täällä esittelytekstissäkin todetaan. Lämmitys on tietenkin sen takia, että kaukolämpö on edelleen meidän suurin suorien päästöjen lähde, mutta siinä, kuten täällä on sanottu, on tosiaan huomionarvoista se, että näitä isoja päätöksiä on tehty tänä vuonna ja tullaan tekemään lisää. Pelkästään Hanasaaren sulkemisenhan tiputti meidän kokonaispäästöjä noin 20 % ja valtakunnallisella tasolla Suomen päästöjä noin pari prosenttia. Sekin päätöshän tehtiin niin, että sitä aikaistettiin kahdella vuodella. Vaikka olen toki valtuutettu Pasasen kanssa samaa mieltä siitä, että meidän pitäisi olla jo tilanteessa, jossa kivihiiivoimalat ovat suljettuja.

Sen takia haluaisin erityisesti nostaa liikenteen ja liikenteen päästöt, joiden pitäisi siis laskea kovaa vauhtia, mutta ne ei ole laskeneet tämänkään raportin vuoden osalta vaan kasvaneet. Toki tähän on myös valtakunnallisia syitä, mutta se ei tosiaan muuta sitä, että meillä on meidän omat tavoitteet ja meidän täytyy niihin päästä. Niin kuin täällä on huomioitu raportissa, niin liikenteen osuus ja merkityshän tulee päästöistä vaan kasvamaan, kun lämmityksen osalta päästöpolku on

13.9.2023

---

selkeämpi. Sen takia oon tehnyt erikseen ponnin siitä, että valtuusto hakisi lisätoimia mahdollisimman pikaisesti erityisesti liikenteen osalta.

Sanoisin ehkä vielä tuohon meluntorjuntaan, että merkittäviin melunlähde on liikenne, ja mikromuovienkin osalta auton renkaat on ylivoimaisesti suurin mikromuovien lähde, eli kun näistä asioista täällä on oltu myös huolissaan, niin siinäkin mielessä tähän liikennekysymykseen kannattaa keskittyä.

Kiitos.

Ledamoten Thomas Wallgren

Tack, bästa ordförande. Bästa fullmäktige.

Mulla on kysymys, ja se on ehkä vinkki valmistelulle. Olisin kysynyt, miten hyvin Helsinki on verkostoitunut Suomessa ja globaalisti, jotta muiden kuntien ja kaupunkien parhaat ideat ympäristövastuun parantamiseksi tulisi meille käyttöön. Ja vastaavasti miten hyvin me ollaan verkostoiduttu siinä, että meillä monet hyvät ideat ja käytännöt leviäisi muualle.

Kiitos.

Valtuutettu Mikko Paunio

Arvoisa puheenjohtaja.

Suomalaisen kiertotalouden tarina alkoi 1990-luvun lopulla jo, joka johti onnettoman keskitetyn aerobisten biologisten kompostorien rakentamisbuumiin, joka johti taloudelliseen, ympäristölliseen ja ympäristöterveydelliseen katastrofiin kaikkialla, missä näitä vihreitä toimimattomia ihmevekkottimia pystytettiin. Kunnat hukkasivat näihin laitoksiin satoja miljoonia euroja. Lopulta Suomeen rakennettiin energiateollisuuden, sosiaali- ja terveysministeriön ja kuntien jätelaitosyhdistyksen painostuksesta Ruotsin ja Tanskan tapaan tiheä polttolaitosverkosto. Vihreät toimijat yrittivät väkisin mekaaniseen ja biologiseen kaatopaikkalajitteluun perustuvaa vaihtoehtoa pystyttää, joka oli perussyy Italian Campaniassa syntyneeseen valtavaan jätekriisiin.

Apulaispormestari Sinnemäen mainitseman, päiväkouluikäisille ympäristöoppia antavan Ketun edeltäjä oli Katariina Kaatis, joka oli

13.9.2023

---

ympäristöaktivistien pyörittämän, päiväkodeissa esiintyneen liikkuvan teatterin näytelmän ”Katariina Kaatis selittää metaanipeikon” ympäristösankarihahmo 2000-luvun alussa. Katariina Kaatis sai lopulta apua Helsingin osalta Vantaan 2016 valmistuneelta jätteenpolttolaitokselta, joka tukehdutti metaanipeikon hengiltä viemällä peikolta metaanin, ja läjitys suomalaisille kaatopaikoille loppui.

Nyt käsiteltävässä ympäristöraportissa mainitaan kiertotalousosiossa Baltiplast-EU-hanke, johon Helsinki osallistuu ilmeisesti osarahoituksella. Kyse on yhden miehen putiikista, joilla osallistutaan Hampurin ammattikorkeakoulun koordinoimaan ohjelmaan, jolla näperrellään kummallisesti Itämereen joutuvan kertakäyttömuoviroskan ehkäisyn parissa kiertotalouden kontekstissa.

Nyt vihreän muovipolitiikan myötä harhautettujen ihmisten avulla kierrätyksen erilliskerätty muoviroska on kymmeniä vuosia viety kehitysmaihin, joissa se on poltettu tai dumpattu maailman meriin, ja vain häviävän pienestä osasta on tuotettu kierrätysmuovia. Nyt on selvinnyt kolmen uuden tieteellisen tutkimuksen myötä, että vihreä politiikka ei ainoastaan pilaa maailman vesistöjä makromuovilla, vaan myös vuosittain miljoonilla tonneilla mikromuovia. Minulle tämä ei ollut yllätys, että mekaaninen muovinkierrätys päästää tähtitieteellisiä määriä mikromuovia vesistöihin, koska tiesimme jo aiemmin, että paperinkierrätyslaitokset päästävät suuria määriä mikromuovia jätevesiin. Ainoa kestävä ratkaisu sekä makro- että mikromuovisaasteen ehkäisyssä on edetä integroidulla jätteenpolttostrategialla, joka tarkoittaa myös lietteen polttoa. Jätevesilaitokset ovat globaalisti keskeinen mikromuovisaastumisen lähde.

Minusta ympäristöraportti on ihan kauttaaltaan epätieteellistä hyvesignaalointia ja silkkaa rahantuhlausta siihen liittyvine politiikkatoimineen.

Kiitoksia.

Valtuutettu Fardoos Helal

Kiitos, puheenjohtaja.

Ilmastonmuutoksen vaikutukset yhteiskunnan toimintaedellytyksiin ja talouteen ovat suuret. Erityisesti mikäli lämpenemistä ei pysäytetä 1,5 asteeseen. Ilmastonmuutos lisää köyhyyttä ja eriarvoisuutta sekä vaikeuttaa kaikkien kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamista. SDP pitää tärkeänä, että Helsinki on niin Suomessa kuin myös Euroopassa

13.9.2023

---

ilmastopolitiikan edelläkävijä. Näin meillä on kokoamme ja omia päätösjämme suurempi vaikutus. Pieni jalanjälki, mutta suuri kädenjälki.

Kiitos.

Valtuutettu Johanna Nuorteva

Kiitos, puheenjohtaja.

Ympäristöraportissa kuvataan, kuinka paljon Helsinki on lyhyessä ajassa parantanut rakentamisessa ja asemakaavoituksessa ympäristövaikutusten arviointia ja hiilipäästöjen vähentämistä. On tärkeää, että ilmastopäästöjen laskentamenetelmiä kehitetään ja esimerkiksi purkamisen ja perusparannuksen vaihtoehtoja punnitessa käytetään yhä useammin hiilijalanjäljen vertailua. Rakentamisen osalta sekä viihtyisyyden että hulevesien hallinnan ja kuumuuden torjunnan kannalta on tärkeää, että viherrakentaminen sekä olemassa olevan puuston ja kasvillisuuden säilyttäminen tehdään mahdollisimman huolellisesti. Edelleen usein tyydytään siihen, että uusilla alueilla maa tasoitetaan ja rakennetaan tyhjälle pohjalle uutta. Uudessa kaupungin rakennusjärjestyksessä on otettu askelia hyvään suuntaan ja nostettu esille se, että rakentamisessa on aikaisempaa enemmän pyrittävä säilyttämään vanhaa puustoa ja pinnanmuotoja. Selvitys tontin luontoarvoista on tehtävä kuitenkin vain silloin, jos asemakaava on ollut voimassa yli 13 vuotta. Luontoarvot ymmärretään usein kovin suppeasti, esimerkiksi lajistoon liittyväksi selvitykseksi. Meillä on viimeisimpien vuosien aikana laajentunut ymmärrys lähiluonnon merkityksestä, ja olisi tärkeää, että luontoarvojen lisäksi arviointia tehdään pienenkin lähiluonnon ja vehreyden merkityksestä asukkaille ja selvitykset tehtäisiin aina uusien alueiden rakennuslupien yhteydessä myös uudempien asemakaavojen osalta.

Myös esimerkiksi kaupungin infrarakentamisen yhteydessä kaadetaan paljon puustoa, ja olisi esimerkiksi katukaivausten yhteydessä tärkeää selvittää myös uusia, luovia keinoja siihen, miten juurakkoa saataisiin säilytettyä ja puita suojeltua. Olen jättänyt järjestelmään ponnin:

Selvitettäisiin mahdollisuutta vanhan puuston säilyttämiseen ja juurakon suojeluun rakennusprosessin aikana uusien talojen ja asuinalueiden sekä kaupungin infrastruktuurin rakentamisen yhteydessä. Edellytettäisiin myös selvitetävän mahdollisuutta kartoittaa, minkälaisia piha- ja katuratkaisuja tarvitaan, jotta myös uusille alueille saadaan monimuotoista ja tiivistä puustoa istutettua.

13.9.2023

Kiitos.

Valtuutettu Laura Kolehmainen

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiitos hyvistä puheenvuoroista. Haluaisin kannattaa ensitöikseni valtuutettujen Kivelä, Kauppila ja Nuorteva ponsia, joista Nuortevan ponsi on hyvin samantyyppinen kuin omakin aloitteeni on ollut, eli hyvästä asiasta kysymys.

Jatkan poimintoja ympäristöraportista, ja sitten niihin liittyviä toimenpideavauksia, kun niitä peräänkuulutin ekassa puheenvuorossani. ”Kaupungin toimitilojen ja palvelurakennusten päälämmitysjärjestelmäksi valitaan lämpöpumppujärjestelmä, mikäli takaisinmaksuaika on alle 15 vuotta ja toteutus on teknisesti mahdollinen.” Näin sanotaan ympäristöraportissa yhtenä toimena. Mun kysymys on, että miksi takaisinmaksuajan on oltava alle 15 vuotta, kun keskustelun kuluessa on käynyt ilmi, että just rakennusten lämmityspäästöt on tärkeimpiä päästövähennyiskohteita. Niinpä niitä ei pidä ehdollistaa taloudellisen kannattavuuden varaan. Lisäksi sanoisin, että kun liikenteen päästöjä täytyy vähentää tai kun liikenteen päästöissä ollaan myöhässä, niin sitten lämmityksen puolella tietysti täytyy pysyä aikataulussa, vaikka se maksaisikin.

Rakentamiseen vielä. Hiilijalanjälkivertailuja tehtiin aiempaa useammin päätöksenteon tueksi tilanteissa, jossa toteutusvaihtoehtoina olivat rakennuksen purkaminen tai perusparantaminen kaupungin omissa rakennushankkeissa. Tähän totean, että hiilijalanjälkivertailu pitäisi tietysti tehdä aina. On paljon rakentavan ja siitä kasvavan ja hyötyvän Helsingin erityisongelma, miten rakentamisen päästöt saadaan kuriin. Esimerkiksi niin, että todella tehdään tällainen hiilijalanjälkivertailu ja otetaan ne päätöksenteon pohjaksi ja lähtökohdaksi edes kaupungin omissa hankkeissa.

Sitten nosto palvelukeskuksesta. Raportissa sanotaan, että ilmasto- ja ympäristöystävällistä reseptiikkaa kehitetään jatkuvasti. Tarkoittaahan tämä kasvipohjaista ruokaa ja onkohan erillistä tavoiteprosenttia tai vuotta, johon mennessään X määrän ruoasta olisi oltava kasvipohjaista? Vrt. Palvelukeskuksen raportissa nostama hävikin puolittamistavoite 2030, kasvipohjaisen lisääminen on paljon oleellisempaa ja

13.9.2023

---

tehokkaampaa, kuten taas mediassa nostettiin tällä viikolla. Ruokahävikin vähentäminen on ikävä kyllä ihan pikkuhiluja.

Lopuksi luonnonsuojelusta. Mikäli luonnontilan heikkeneminen jatkuu, mikä on hyvin todennäköistä globaalien trendien jatkuessa, myös Helsingin on reagoitava tähän kaavapolitiikassaan. Tämä tarkoittaa sitä, että vielä paljon nykyistä vahvemmin on noudatettava sitä strategian henkeä ja ohjattava rakentaminen jo rakennetuilla alueilla. Vajaakäyttöiset alueet käyttöön ja täydennys- ja korjausrakentaminen lähtökohdaksi. Helsingille pitäisi olla käytössä tavoitteet latvuspeittävyuden ja viherpeitteisyyden osuuden lisäämisestä, samoin kuin tavoitteet täysin suojellun luonnon maa- ja vesialueiden lisäämisestä. EU:n biodiversiteetti-strategian 10 % tiukkaa suojelua on hyvä lähtökohta, ja nyt saavutettu 4 % suojelua on liian vähän maa-alueella puhumattakaan tästä 0,98 vesialasta, joka on suojeltu Helsingin alueella.

Suojelualan lisäämiseksi kaupunkistrategiassa on sovittu, että Helsinki perustaa vähintään viisi uutta luonnonsuojelualuetta vuodessa. Vuonna 2022 perustettiin neljä uutta luonnonsuojelualuetta, ja tänä vuonna tuodaan apulaispormestari Sinnemäen mukaan sen vuoksi edellisvuotta korvaava luonnonsuojelualue ja sen lisäksi nuo vuosittaiset viisi uutta aluetta. Tästä olen nyt tehnyt järjestelmään tämän toisen ponnin, josta olikin jo puhetta. Esitän, että luonnonsuojelun alan vaje korjataan strategiakauden aikana perustamalla jonakin vuonna vähintään kuusi uutta luonnonsuojelualuetta. Tämä sinetöisi kompensaaion valtuuston tahdoksi myös tulevana vuosina, jos tällaista pääsee tapahtumaan uudestaan.

Näiden nostojen valossa on mun mielestä hyvin selvää, että me ollaan kaupunkina tunnistettu ja huomattu hyvin, missä kaikessa oman toiminnan kurssia on korjattava, jotta ilmasto- ja ympäristötavoitteisiin päästään. Toteutukseen kaivataan enemmän sitovuutta ja seuranta ja kyllä, myös enemmän pakkoa. Näin ympäristökriisin hoitaminen eli kaupungin oman toiminnan muuttaminen ei jää muiden asioiden jalkoihin eikä ole enää mahdollista ympäristöraportissakaan vain todeta ja kuvailla, miksei tavoitteisiin olla päästy ajoissa. Ympäristöraportin pitää olla valtuustolle se hetki, kun huomataan, missä tarvitaan lisää tukea ja resursseja ja avataan keskustelu uusista toimista. Siinä mitataan kaupungin sitoutuminen omiin tavoitteisiinsa ja meidän valtuutettujen sitoutuminen elintärkeisiin ympäristötavoitteisiin, joiden toteutumisesta me olemme tämän kaupungin osalta vastuussa.

13.9.2023

Valtuutettu Arja Karhuvaara

Kiitos, puheenjohtaja.

Näistä ponsista, joita olen tehnyt järjestelmään, niin haluaisin lukea ne.

Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitetävän mahdollisuutta nopeuttaa ydinkeskustan valaistuksen säätyvyyttä ja valaisinvarjostimien uudistamista turhan valosaasteen ja häikäisyn poistamiseksi asuinalueelta.

Tämähän työhän on aloitettu Helsingin sivujen palautteen mukaan, mutta se on jostain syystä jäänyt kesken. Toinen ponsi koskee:

Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitetävän mahdollisuutta vahvistaa rakentamismääräyksiä varsinkin kantakaupungin vanhoissa painovoimaisissa umpikortteleissa, niin että rakenteiden ulkopuolisiin huippuimureihin ja kaikkiin koneellisiin poistoilmakanaviin ja poistopuhaltimiin tulisi asentaa äänenvaimennus, kotelointi ja kanavien ääniloukut alueen kokonaisäänivolyymien alentamiseksi. Tämä on äärimmäisen tärkeää toteuttaa myös korjausrakentamisessa.

Kiitos.

Valtuutettu Seija Muurinen

Arvoisa puheenjohtaja.

Mun oli tarkoitus kannattaa sitä valaistusponntta, minkä Karhuvaara on tehnyt, mutta kannatan nyt varmuudeksi näitä kaikkia ponsia.

Valtuutettu Atte Harjanne

Kiitos, puheenjohtaja.

Nyt kun kaikkea ponsia on kannatettu, pitää heittää boksiin vielä yksi ponsi lisää. Tuohon, mitä aikaisemmin puhuin hankintojen tai Helsingin kaupungin hankintojen tavallaan kulutusperäisten päästöjen ja ympäristövaikutusten paremmasta seuraamisesta, niin siihen liittyen oon muo-
toillut tällaisen ponsiesityksen:

13.9.2023

Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitetävän mahdollisuutta arvioida ja raportoida kaupungin hankintojen hiili- ja luontojäljen kokonaisuudessaan nykyistä kattavammin ja seikka-peräisemmin, jotta niitä voidaan seurata paremmin.

Eli nythän täällä on tosiaan vain tällaista ikään kuin raportointityyppistä seurantaa tuossa indikaattoripuolella, niin saataisiin parasta mahdollista tietoa siitä, mitkä kaupungin hankintojen ympäristövaikutukset on, niin voidaan niitä sitten ohjata. Esimerkiksi, kuten tässä valtuutettu Kolehmainen toi hyvin esiin tämän, että vaikkapa siellä ruokapuolella, niin se, mitä täällä kaupunki ostaa ja tuottaa ihmisten syötäväksi, on ratkaisuvampaa kuin se, paljonko sitä hävikkiä jää. Toki kaikki hävikkitoimet ovat sinänsä hyvin kannatettavia myös.

Valtuutettu Korpinen Laura

Kiitos, puheenjohtaja.

Haluan ensinnäkin kiittää Mikko Pauniota, joka selvensi hienosti sitä, kuinka vihreä politiikka todellisuudessa aiheuttaa saastumista. Samaahan me ollaan nähty nyt täällä valtuustossa parin viimeisen vuoden aikana. Täällä on ollut lukemattomia kaavoja, joissa metsä kaatuu ja viimeisetkin rannat rakennetaan.

Ilmastoasioissa pitäisi muistaa kuntalaki. Kunnan tehtävä ei ole päämääröidä asukkaiden liikkumismuotoja tai heidän kulutustottumuksiaan, vaan kunnan tehtävänä on edistää asukkaiden hyvinvointia ja alueen elinvoimaisuutta. Näillä toimilla tuntuu siltä, että nimenomaan vähennetään asukkaiden hyvinvointia ja vähennetään myös mahdollisuuksia alueen elinvoimaisuuteen.

Sitten tästä pyöräilyasiasta. Raportissa todetaan, että tavoitteena olisi nostaa pyöräilyn kulkutapaosuus vähintään 20 %:iin vuoteen 2030 mennessä. Kuitenkin MAL 2023 -suunnittelun yhteydessä on käynyt ilmi, että se kulkutapaosuus on 9 %, eikä se tule siitä arvioiden mukaan nousemaan vuoteen 2040 mennessä, huolimatta siitä, että tarkoituksena on erittäin suurella määrällä panostaa eri baanoihin. Lisäksi ihmettelen sitä, kun väitetään, että se olisi kaikenikäisille sopiva, ympärivuotinen liikkumistapa. Se ei tietenkään sitä voi olla, ei vanhuksille, ei huonosti liikkuville eikä myöskään talvikautena.

Kiitos.

13.9.2023

Valtuutettu Atte Harjanne (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Täydennän tätä valtuutettu Korpisen juridista näkökulmaa tuhansille Helsinki-kanavaa seuraaville muistuttamalla, että lain tarkoitus kunta-laissa on, että kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävällä tavalla.

Valtuutettu Mari Holopainen

Arvoisa puheenjohtaja.

Lämpöennätykset paukkuvat useina vuosina jo, ja tuntuu, että huoli on laajasti jaettu, ehkä lukuun ottamatta perussuomalaisia, jotka ovat täällä moittineet tavoitteita ympäristön suojelemiseksi ja ilmastonmuutoksen torjumiseksi. Helsingin osalta on oleellista myös merien lämpötila ja merien kunto. Jo nyt nähdään, että meriveden lämpötila oli poikkeuksellisen korkea loppukesästä ja alkusyksystä, mikä mahdollisti myös tavanomaisesta poikkeavan myöhäisen sinilevän kukinnan, ja tämä toki on yksi tekijä, joka vaikuttaa helsinkiläisten arkeen suoraan.

On hyvä, että Helsinki sitoutuu varsin laajalla ohjelmalla ympäristönsuojelun korkeampaan tasoon, mutta varmasti vielä enemmän tarvitaan, koska aikaa ei todella ole tuhlettavaksi, kuten nyt nähdään. On myös todettava, että tässä on monenlaisia virkistykseen liittyviä tavoitteita, kuten se, että merellisyyttä vahvistetaan ja lähisaaristoa avataan yleiseen käyttöön. Tämä sama tavoite löytyy kaupunkistrategiasta, ja olen jättänyt tähän tavoitteeseen liittyvän aloitteen aloitejärjestelmään, jotta me voitaisiin yksi askel eteenpäin Mustikkamaan Honkaluodon avaamisen osalta yleiseen käyttöön.

Kiitos.

Valtuutettu Laura Korpinen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Sitä, että viimeiset metsät kaavoitetaan rakentamiselle ja rannat rakennetaan, ei mitenkään voi sanoa luonnonsuojeluksi, ainakaan minun mielestäni. Mitä tulee ympäristöllisesti kestäviin ratkaisuihin, niin se,

13.9.2023

---

että raitioteiden tieltä raivataan metsät ja myös varikoiden tieltä, ei ole missään määrin ympäristöystävällistä toimintaa eikä edistä asukkaiden hyvinvointia.

Kiitos.

Valtuutettu Mari Holopainen (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Huoli lähiluonnon säilymisestä myös tuleville helsinkiläisille on varmasti yhteinen ja varsin laajasti jaettu. Sen osalta myös nykytoimet ovat parempia kuin muutaman vuoden takaiset toimet, jossa esimerkiksi Matokallion kaltaiset alueet on kaavoitettu. Näin ei ehkä enää toimittaisi. Ei tarkoita tietenkään, etteikö nykyäänkin olisi vielä parantamisen varaa, ja varmasti luonnon ja lähiluonnon arvo vain kasvaa tulevaisuudessa. Toivon itsekin, että sitä laajasti täällä salissa puolustetaan, kun tällaisia päätöksiä tulee vastaan.

Valtuutettu Laura Kolehmainen

Kiitos, puheenjohtaja.

Haluaisin kannattaa valtuutettu Harjanteen tekemää pontta.

Valtuutettu Mai Kivelä

Kiitos, puheenjohtaja.

Täällä on ollut mielestäni pääsääntöisesti tosi hyvää keskustelua ja useita hyviä ponsia esimerkiksi valtuutetuilta Kauppila, Pasanen, Harjanne ja Kolehmainen. Jos oikein laskin, niin tätä viimeistä valtuutettu Kolehmaisena pontta ei oltu vielä virallisesti ehditty kannattaa, eli kannattaisin sitä vielä.

Kiitos.

Apulaispormestari Anni Sinnemäki

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

13.9.2023

Vielä muutama huomio liittyen raporttiin ja käytyyn keskusteluun.

Valtuutettu Biaudet otti esille kysymyksen vettä imevästä pinta-alasta ja vehreydestä nimenomaan vanhassa kantakaupungissa, jo kauan sitten rakennetussa kaupungissa. Ehkä vähän byrokraattisesti ilmaistu raportin kohta "katse tulevaan" luvussa ilmastonmuutokseen sopeutuminen käsittelee juuri sitä, että tällä hetkellä on meneillään työ, jossa on priorisoitu ilmastonmuutokseen sopeutumisen osalta rankkasateisiin varautuminen ja hellesuunnitelman valmistelu. Tässä rankkasateisiin varautumisessa itse asiassa vanha kantakaupunki ja sen arvioiminen, että kuinka paljon tarvitsemme vihreää pinta-alaa lisättäväksi kantakaupungissa, jossa sitä on vähemmän kuin esikaupungeissa tai uusilla alueilla, niin tämä on tässä toimenpiteenä keskiössä.

Valtuutettu Kolehmaiselle toteamuksena, että lämmitysmuodon valinta maalämpöön 15 vuoden maksuajalla on ollut siinä mielessä hyvä linjaus, että 15 vuoden maksuaika on täyttynyt kaikissa näissä hankkeissa. Eli maalämmön valitseminen on myös taloudellisesti kannattavaa, ja maalämpö on käytännössä meidän palveluhankkeissa lämmitysmuoto tällä hetkellä aina. Eli siitä ehkä näkee sen, että se on myös vain järkevää taloudellisesti, sen lisäksi että se on ilmaston kannalta järkevää.

Sitten valtuutettu Wallgrenin kysymykseen verkostoitumisesta. Sitä tahtuu hyvinkin paljon. Esimerkiksi kaavojen ilmastovaikutuksen arviointityökalu, jota on Helsingin kaupunkiympäristön toimialalla itse asiassa kehitetty, se on otettu käyttöön monissa muissa Suomen kunnissa, ja olemme tehneet sitä yhteistyötä Kuntaliiton kanssa. Uudisrakennusten elinkaarisen hiilijalanjäljen raja-arvo, jossa Helsinki on ensimmäinen kaupunki Suomessa, joka on ottanut tämän käyttöön, niin olin itse järjestämässä tästä muille isoille kaupungeille seminaaria nyt elokuussa. Siellä kävimme läpi sitä, minkälainen työ edelsi sitä, että tämä voitiin ottaa käyttöön. Olemme myös useissa verkostoissa liittyen luonnon monimuotoisuuden suojeluun, ja esimerkiksi Helsingin kaavoituksen viherkerroin on sellainen, josta myös olemme tehneet yhteistyötä. Omaan ilmasto-ohjelmaamme olemme ottaneet paljon esimerkkejä muun muassa Oslost, ja esimerkiksi tämä viherpinta-alan lisääminen vanhassa rakennetussa kaupunkirakenteessa on sellainen asia, josta olemme hakeneet oppia Kööpenhaminasta. Monissa näissä kysymyksissä tehdään paljon yhteistyötä ja verkostoidutaan.

13.9.2023

Sitten ehkä vielä viimeisenä kommenttina liikenteen osalta. Tässä osiossa "katse tulevaan" myös se todetaan, että liikennesuoritteiden vähentäminen on tarpeen muiden liikenteen päästövähennyskeinojen ohella.

Kiitoksia.

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO
HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty:
Protokollet justerat och godkänt:

Lauri Menna
johtava asiantuntija
ledande sakkunnig